

HAJDÚ-BIHARI

XXXIX. ÉVFOLYAM
26. SZÁM

ÁRA: 1,40 FORINT

1982. I. 31.;
VASÁRNAP

NAPLÓ

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Erőt meríteni a megbecsülésből

JUBILEUMI MUNKÁSOR-EGYSÉGÜLÉSEK TÉGLÁSON ÉS PÜSPÖKLADÁNYBAN

Január 30-án, szombaton délelőtt kilenc órakor kezdődött a Hajdúsági Iparművek nagytermében a debreceni járási Kossuth Lajos munkásör-zászlóalj jubileumi egységgyűlése. Az egységparancsnok, Csádi János jelentéstétele után Tábori Gyula, az MSZMP debreceni járási bizottságának titkára köszöntötte a megjelenteket, köztük Péter Jánost, az MSZMP KB tagját, az országgyűlés alelnökét, Magyar Józsefet, az MSZMP megyei bizottságának titkárát, Kovács Istvánt, az MSZMP debreceni járási bizottságának első titkárát, Kruppa Károlyt, a munkásör-ség megyei parancsnokát, valamint a társ fegyveres erők képviselőit. Az elnöki megnyitó után Tábori Gyula felolvasta az MSZMP KB levelet, melyet a munkásör-egységekhez intézett a párt vezető testülete.

Kovács István ünnepi beszédében nemcsak a 25 évvel ezelőtti időszak, hanem az azóta eltelt évek eredményeit is történelmi távlatba helyezte szólva a munkásörök helytállásáról a munkában és az egységekben folyó nevelő tevékenységről. Ez idő alatt „munkásör-ségünk, s ezt

Péter János a szónoki emelvényen

járásunk példái is igazolják, politikailag szilárd, jól felkészült fegyveres testületet forrott össze. Tagjai képességük, erejük legjavát adva sajtóztatják el a fegyveres szolgálathoz szükséges ismereteket a családától távol, szabad idejük jelentős részének feláldozásával. A munkásör-séghez való tartozás, a munkásöri megbízatás fejlesztési és gazdagítja az osztálytudatot, a fegyelmet, a kollektív szel-

lemet, a nyílt elvtársi légkört, a humanitást, a szocialista hazafiságot, a proletár internacionalizmust.”

Péter János szövege után a jubileumi egységgyűlés résztvevőit, a kül- és belpolitikai élet jelenlegi kérdéseiről. „A jelen helyzetben — mondotta — a szocialista tábor olyan tanul, amit mi Magyarországon, az osztály-

(Folytatás a 2. oldalon)

Félév az iskolákban

Január 30-a volt az 1981-82-es tanév első félévének utolsó tanítási napja az ország valamennyi közép- és általános iskolájában. Hétfőn már a második félév első tanítási napja lesz, az érdemjegyek már csak az év végi bizonyítványba számítanak be. Február 1-4. között tartják meg a tantestületekben az osztályok félévi értékelő értekezleteit.

Február 5-én értesülnek majd a tanulók és a szülők a tantestületek minősítéséről, ekkor tudják meg, hogy melyik tantárgyból milyen érdemjegyet szereztek a tanulók. A jegyeket az ellenőrző könyvekbe írják be az osztályfőnökök, átlagot nem számítanak, az egyes tantárgyakból elért eredményt minősítik.

Az általános iskolák első osztályos tanulóit félévkor nem osztályozzák, a gyerekek munkáját azonban az Országos Pedagógiai Intézet által kiadott kis füzet szempontjai szerint értékelik. Nem kapnak osztályzatot az általános iskolások azokból a tantárgyakból, amelyeket korábban nem tanultak, Noha a félévi érdemjegyeknek nem marad nyoma, hiszen azok nem kerülhetnek be az általános iskolai, illetve középiskolai bizonyítványokba, mégis nagyon fontos, hogy a szülők mérlegre tegyék gyermekük első félévi munkáját. Az ellenőrző könyvekbe beirt jegyeket ugyanolyan értékmentőnek tekintsek, mint az év végi osztályzatokat.

Új Dácia és Lada

Huszonötezer autót adnak át az idén a debreceni Merkur-telepen

Átadás előtt alaposan megvizsgálják a kis Polskikat (Iklódy János felvétele)

Az új esztendő első hónapjaiban is nagy volt a forgalom a debreceni Merkur-telepen, mindennap újabb és újabb autótulajdonosok hagyták el boldogan a korszerű átadócsarnokot.

Az idei terv a tavalyihoz hasonlóan 25 ezer gépkocsi átadása. A választék az előző években tapasztalt fokozatos bővítés után mára már két típus — a 125-ös Polski Fiat és a Skoda mikrobusz — kivételével a teljes hazai kínálatot felöleli. 1982-ben a Ladák mellett Skodából és Trabantból érkeznek majd a legtöbb, de időről időre kapnak értesítést a többi típusra várók is.

Újdonságnak számít, hogy megérkeztek a debreceni telepre a két új Lada-változat első példányai. Az 1200 S tulajdonképpen a régi 1200-as új Dácia.

motor 1300-as karosszériában, amint az 1500 S-nél is az 1600-as karosszériájába szereltek 1500-as motort.

Nagy várakozás előzi meg a már többször beharangozott, igazi újdonságnak számító 1300-as Ladát. Szalkai József, a debreceni Merkur-telep vezetője elmondta, hogy az első autók március-április körül várhatóak.

Részben jó, részben viszont rossz hír a Dáciára váróknak: Kifutott az egyre népszerűbb 1300-as típus, ezután 1310-es jelzéssel érkeznek Romániából a némileg módosított modellek. Rossz hír azonban, hogy bár még folynak az ártárgyalások, de az máris biztosra vehető, hogy a réginél több kerül majd az új Dácia.

Lada 1500 S — 1500-as típus 1600-as karosszériában

FEBRUÁR 1-TŐL 13-IG:

Téli vásár a ruházati és cipőboltokban

A ruházati kereskedelem hagyományos engedményes vásárral búcsúzik idén is az őszi-téli szezonról. Az akció február 1-én, hétfőn kezdődik, és két héttel, február 13-ig tart.

Az engedményes vásáron elsősorban olyan őszi-téli árúkat kínálnak, amelyek még szezonális cikkeknek számítanak. Megvásárlásukkal a lakosság divatos, változatos értékű cikkeket kap olcsóbban.

A vállalatok, szövetkezetek saját maguk jelölik ki az engedményes árusítást végző boltokat, önállóan döntenek a kedvezményes árak köréről, s az engedmény mértékéről is.

A Centrum Áruházak — eredeti fogyasztói áron — a tavalyinál 15 százalékkal nagyobb — Budapesten 240 millió, a vidéki áruházakban 160 millió forintot — árualappal kezdik a kiárusítást, főként téli kabátokkal, női ruhákkal, öltönyökkel és téli lábbelikkal, s idén első ízben kötöttárukkal várják a vásárlókat.

A Skála-hálózatban a következő héten 193 millió forintot árukiadásért értékesítést tervezik, a slágercikkek: női és férfi kabátok, ruhák, kardigánok, férfiingek és a

gyermekkonfekció, de olcsóbban adnak egyes ágynemű-garnitúrákat, méterárúkat és téli sportzereket is.

Az Aranypók 65 üzletében a női és férfi fehérneműk, kötöttáruk és divatickek mellett kedvezményesen árusítják a bőrkesztyűket és a bőrdíszműveket.

A Szivárvány áruházakban főként méterárúkból, sportruházati cikkekkel és konfekcióból áll nagyobb mennyiségű a vásárlók rendelkezésére. A vállalat 56 üzletében csaknem 50 millió forint értékű áru kiárusítását tervezik.

A fővárosi ruházati bolt 33 felsőkonfekció és 22 Hőfehérke üzletében az elmúlt évinél 20 százalékkal magasabb árualappal kezdte a téli vásárt. A vállalat idén először a Rákóczi úti Metropolisz Ruhaházban nagyméretű — 56-ostól 69-es méretig — női kabátokból is vásárt rendez.

A kedvezményes árú cipőkből a Corso és a Fővárosi Cipőbolt Vállalat üzleteiben összesen 150 ezer pár férfi, női és gyermek téli lábbeli várja a vásárlókat.

Az engedmény mértéke az elmúlt évekhez hasonlóan az áruházakban, ruházati és cipőboltokban 30-40, he-lyenként 50 százalékos lesz.

PJUT 1982 DEBRECEN

Gyakorlati foglalkozások, tapasztalatcsere

Ma befejeződik a pedagógusjelölt úttörővezetők országos találkozója

A pedagógusjelölt úttörővezetők Debrecenbe összehívott idej országos találkozóját, amelynek csütörtök délután óta a Tanítóképző Főiskola ad otthont, szombaton reggel tovább folytatódott.

Délelőtt a Tanítóképző Főiskola bázisiskoláit, a Gyakorló Általános Iskolát, a Bocska Általános Iskolát, a Bányai Júlia Általános Iskolát, valamint az Eötvös utcai Általános Iskolát keresték fel a résztvevők, raj-

összejöveteleket és játszótér-vezetéseket az úttörőknek. Megtekintették az úttörőcsapatok kiállításait és tanácskoztak az úttörőcsapatok, valamint az iskolák vezetőivel.

A délután ismét a tapasztalatcsere, az úttörővezetői munkáról folyó viták voltak. A téma: a főiskolai hallgatók évközi úttörővezetői gyakorlati és a csapatgyakorlat tapasztalatai.

Ezt követte a kabinetforum elnevezésű esemény, amelyen az ország különféle területeiről a találkozóra érkezett főiskolai csoportok mutatták be előszóban, diaporámá-műsor keretében vagy videofelvételek, hogyan történik náluk az úttörővezető-képzés.

Este az Ujkerti Általános Művelődési Központot látogatták meg a találkozó résztvevői. Itt dr. Lakatos János, az intézmény igazgatója mutatta be a komplex oktatási-művelődési intézményt, majd ugyanitt baráti estet rendeztek. A találkozó résztvevői megnézték a Löwy Sándor Úttörőház nívódíjas úttörő táncsoportjának műsorát, azután a táncház, az irodalmi est vagy az úttörőtörténelmi múzeum vendégei lehettek.

Ma, vasárnap délelőtt még egy tanácskozást tartanak a főiskolai hallgatók, majd délután az idej találkozó ünnepélyes zárásával fejeződik be a háromnapos tanácskozás.

A találkozó résztvevői az úttörővezető-képzést bemutató kiállítással ismerkednek. (Iklódy János felvétele)

PTÁR
E. január
es korá
Frank-
amerikai
lamférti,
Egység
máig, az
ban egy-
asztottak
ármazott,
kezdte,
zatosokat
tengeré-
s volt.
sben sú-
politikai
nem ha-
2-ig New
2-tól ha-
Az 1923-
Világvil-
t átvéve,
tt. Ezek-
sta kapi-
útján a
rt kíván-
al). Az ő
fel az
ciai kap-
val.
rúban a
gyik ve-
esek szo-
szorgal-
vált az
sában.
ES
ZTÓ
mai:
77
elvények
rsolá-
án a 4.
vesz-
TÉS.
Tégláson
zhálóza-
lakosság
ékü tár-
végzett.
ást, víz-
oda- és
végeztek
értékben.
G. A
ta rend-
quogy-
kás tan-
a har-
lok kép-
induló
csizserelő
to-
a fiata-
mitanak.
jtők
e!
r 9-i szá-
trejtvény
es merre
ek széjjel
utalványt
é Debrec-
6.; Har-
n. Fényes
r. Mester
pó u. 24.
Debrecen.
Szigeti
u. 4. IV.
cen, Csa-
usné Ka-
13.; Papp
ófi u. 29.;
pályi, Ba-
6 Gábor-
YEK
udományi
it Pallagi
zon hall-
ve 65 éve
nyog 1982.
kérelmez-
mánt- és
ozását. A
oklevele-
kat, szak-
rását, va-
elyők já-
üket. Ag-
m Dékani
irányító-
vendégein-
abapavilo-
yógyfürdő
tanál 1982.
tjúk. Na-
uk kedves
ni Vízmu-
(x)
el Tanács
felhívja
met, akik-
debreceni
XIX-2.
-5. XIX-
lák tábla-
etemetve,
ves nyug-
lák folya-
82. április
(x)
Debrecen.
- Felelős
forint -

HAJDÚ-BIHARI

XXXIX. ÉVFOLYAM
26. SZÁM

ÁRA: 1,40 FORINT

1982. I. 31.,
VASÁRNAP

NAPLÓ

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Erőt meríteni a megbecsülésből

JUBILEUMI MUNKÁSÓR-EGYSÉGÜLÉSEK
TÉGLÁSON ÉS PÜSPÖKLADÁNYBAN

Január 30-án, szombaton délelőtt kilenc órakor kezdődött a Hajdúsági Iparművek nagytermében a debreceni járási Kossuth Lajos munkásör-zászlóalj jubileumi egységgyűlése. Az egységparancsnok, Csádi János jelentéstétele után Táborszki Gyula, az MSZMP debreceni járási bizottságának titkára köszöntötte a megjelenteket, köztük Péter Jánost, az MSZMP KB tagját, az országgyűlés alelnökét, Magyar Józsefet, az MSZMP megyei bizottságának titkárát, Kovács Istvánt, az MSZMP debreceni járási bizottságának első titkárát, Kruppa Károlyt, a munkásör-zés megyei parancsnokát, valamint a társ fegyveres erők képviselőit. Az elnöki megnyitót követően Táborszki Gyula felolvasta az MSZMP KB levelet, melyet a munkásör-zés egységekhez intézett a párt vezető testülete.

Kovács István ünnepi beszédében nemcsak a 25 évvel ezelőtti időszak, hanem az azóta eltelt évek eredményeit is történelmi távlatba helyezve szölte a munkásör-zés helytállásáról a munkában és az egységekben folyó nevelő tevékenységről. Ez idő alatt „munkásör-zésünk, s ezt

Péter János a szónoki emelvényen

járásunk példái is igazolják, politikailag szilárd, jól felkészült fegyveres testületté forrott össze. Tagjai képességük, erejük legjavát adva sajátítják el a fegyveres szolgálathoz szükséges ismereteket a családtól távol, szabad idejük jelentős részének feláldozásával. A munkásör-zéshez való tartozás, a munkásör-zés megbiztatja és gazdagítja az osztálytudatot, a fegyelmet, a kollektív szel-

lemet, a nyílt elvtársi légkört, a humanitást, a szocialista hazafiságot, a proletár internacionalizmust.” Péter János szövege után a jubileumi egységgyűlés résztvevőire, a kül- és belpolitikai élet jelenlegi kérdéseiről. „A jelen helyzetben — mondotta — a szocialista tábor olyan tanul, amit mi, Magyarországon, az osztály-

(Folytatás a 2. oldalon)

Félév az iskolákban

Január 30-a volt az 1981-82-es tanév első félévének utolsó tanítási napja az ország valamennyi közép- és általános iskolájában. Hétfőn már a második félév első tanítási napja lesz, az érdemjegyek már csak az év végi bizonyítványba számítanak be. Február 1-4. között tartják meg a tantestületekben az osztályok félévi értékelő értekezleteit.

Február 5-én értesülnek majd a tanulók és a szülők a tantestületek minősítéséről, ekkor tudják meg, hogy melyik tantárgyból milyen érdemjegyet szereztek a tanulók. A jegyeket az ellenőrző könyvekbe írják be az osztályfőnökök, átlagot nem számítanak, az egyes tantárgyakból elért eredményt minősítik.

Az általános iskolák első osztályos tanulóit félévkor nem osztályozzák, a gyerekek munkáját azonban az Országos Pedagógiai Intézet által kiadott kis füzet szempontjai szerint értékelik. Nem kapnak osztályzatot az általános iskolások azokból a tantárgyakból, amelyeket korábban nem tanultak. Noha a félévi érdemjegyeknek nem marad nyoma, hiszen azok nem kerülhetnek be az általános iskolai, illetve középiskolai bizonyítványokba, mégis nagyon fontos, hogy a szülők mérlegre tegyék gyermekük első félévi munkáját. Az ellenőrző könyvekbe beírt jegyeket ugyanolyan értékűnek tekintésük, mint az év végi osztályzatokat.

Új Dácia és Lada

Huszonötezer autót adnak át az idén a debreceni Merkur-telepen

Átadás előtt alaposan megvizsgálják a kis Polskikat (Iklódy János felvétele)

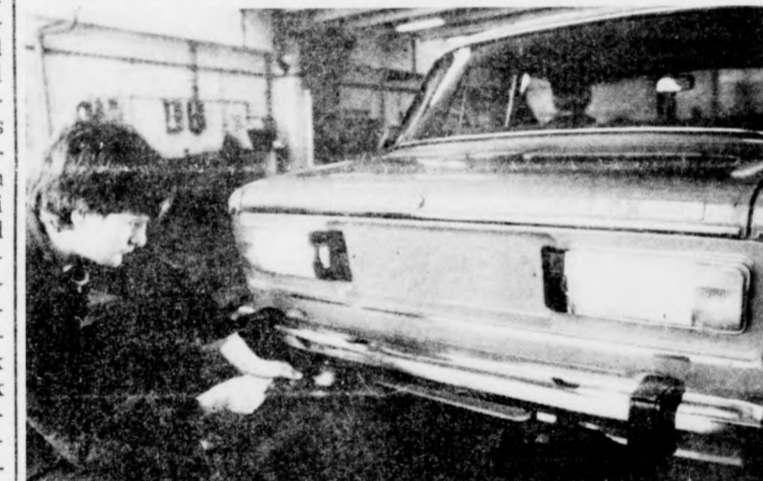
Az új esztendő első hónapjaiban is nagy volt a forgalom a debreceni Merkur-telepen, mindennap újabb és újabb autótulajdonosok hagyták el boldogan a korszerű átadócsarnokot. Az idei terv a tavalyihoz hasonlóan 25 ezer gépkocsi átadása. A választék az előző években tapasztalt fokozatos bővítés után mára már két típus — a 125-ös Polski Fiat és a Skoda mikrobusz — kivételével a teljes hazai kínálatot felöleli. 1982-ben a Ladák mellett Skodából és Trabantból érkezik majd a legtöbb, de időről időre kapnak értesítést a többi típusra várók is.

Újdonságnak számít, hogy megérkeztek a debreceni terepre a két új Lada-változat első példányai. Az 1200 S tulajdonképpen a régi 1200-as

motor 1300-as karosszériájában is nagy volt a forgalom a debreceni Merkur-telepen, mindennap újabb és újabb autótulajdonosok hagyták el boldogan a korszerű átadócsarnokot.

Nagy várakozás előzi meg a már többször beharangozott, igazi újdonságnak számító 1300-as Ladát. Szálkai József, a debreceni Merkur-telep vezetője elmondta, hogy az első autók március-április körül várhatóak.

Részben jó, részben viszont rossz hír a Dáciára váróknak: Kifutott az egyre népszerűbb 1300-as típus, ezután 1310-es jelzéssel érkeznek Romániából a némileg módosított modellek. Rossz hír azonban, hogy bár még folyamatosan érkeznek az ártárgyalások, de az máris biztosra vehető, hogy a réginél többre kerül majd az új Dácia.

Lada 1500 S — 1500-as típus 1600-as karosszériában

FEBRUÁR 1-TŐL 13-IG:

Téli vásár a ruházati és cipőboltokban

A ruházati kereskedelem hagyományos engedményes vásárral búcsúzik idén is az őszi-téli szezonról. Az akció február 1-én, hétfőn kezdődik, s két hétig, február 13-ig tart. Az engedményes vásáron elsősorban olyan őszi-téli ruhákat kínálnak, amelyek még szezonális cikkeknek számítanak. Megvásárlásukkal a lakosság divatos, változatosan értékű cikkekkel gazdagodik. A vállalatok, szövetkezetek saját maguk jelölik ki az engedményes árusítást végző boltokat, önállóan döntenek a kedvezményes árak köréről, s az engedmény mértékéről is.

A Centrum Áruházak — eredeti fogyasztói áron — a tavalyinál 15 százalékkal nagyobb — Budapesten 240 millió, a vidéki áruházakban 160 millió forint — árualappal kezdik a kiárusítást, főként téli kabátokkal, női ruhákkal, öltönyökkel és téli lábbelivel, s idén első ízben kötöttárukkal várják a vásárlókat.

A Skála-hálózatban a következő héten 193 millió forintos árú készlet értékesítését tervezik, a slágercikkek: női és férfi kabátok, ruhák, kardigánok, férfiingek és a

gyermekkonfekció, de előcsobban adnak egyes ágynemű-garnitúrákat, méterárúkat és téli sportzereket is. Az Aranypók 65 üzletében a női és férfi fehérneműk, kötöttáruk és divatcikkek mellett kedvezményesen árusítják a bőrkesztyűket és a bőrdíszműveket.

A Szivárvány áruházakban főként méterárúkból, sportruházati cikkekkel és konfekcióból áll nagyobb mennyiségű a vásárlók rendelkezésére. A vállalat 58 üzletében csaknem 50 millió forint értékű áru kiárusítását tervezik.

A fővárosi ruházati bolt 33 felsőkonfekció és 22 Hőfehérke üzletében az elmúlt évben 20 százalékkal magasabb árualappal kezdte a téli vásárt. A vállalat idén először a Rákóczi úti Metropolisz Ruhaházban nagyméretű — 56-ostól 69-es méretig — női kabátokból is vásárt rendez. A kedvezményes árú cipőkből a Corso és a Fővárosi Cipőbolt Vállalat üzleteiben összesen 150 ezer pár férfi, női és gyermek téli lábbeli várja a vásárlókat.

Az engedmény mértéke az elmúlt évekhez hasonlóan az áruházakban, ruházati és cipőboltokban 30-40, helyenként 50 százalékos lesz.

PJUT 1982 DEBRECEN

Gyakorlati foglalkozások, tapasztalatcsere

Ma befejeződik a pedagógusjelölt úttörővezetők országos találkozója

A pedagógusjelölt úttörővezetők Debrecenbe összehívott idej országos találkozójára, amelynek csütörtök délután óta a Tanítóképző Főiskola ad otthont, szombaton reggel tovább folytatódott.

Délelőtt a Tanítóképző Főiskola bázisiskoláit, a Gyakorló Általános Iskolát, a Bocskai Általános Iskolát, a Bányai Júlia Általános Iskolát, valamint az Eötvös utcai Általános Iskolát keresték fel a résztvevők, raj-

összejöveteleket és játszóházakat vezettek az úttörőknek. Megtekintették az úttörőcsapatok kiállításait és tanácskoztak az úttörőcsapatok, valamint az iskolák vezetőivel. A délután ismét a tapasztalatcsereé, az úttörővezetők munkáról folyó vitáé volt. A téma: a főiskolai hallgatók évközi úttörővezetők gyakorlati és a csapatgyakorlat tapasztalatai.

Ezt követte a kabinetfórum elnevezésű esemény, amelyen az ország különböző területeiről a találkozóra érkezett főiskolai csoportok mutatták be előszóban, diaporáma-műsor keretében vagy videofelvételen, hogyan történik náluk az úttörővezető-képzés.

Este az Ujkerti Általános Művelődési Központot látogatták meg a találkozó résztvevői. Itt dr. Lakatos János, az intézmény igazgatója mutatta be a komplex oktatási-művelődési intézményt, majd ugyanitt baráti estet rendeztek. A találkozó résztvevői megnézték a Lówy Sándor Úttörőház névű táncos társulatának műsorát, ezután a táncház, az irodalmi est vagy az úttörőtörténeti múzeum vendégei lehettek.

Ma, vasárnap délelőtt meg egy tanácskozást tartanak a főiskolai hallgatók, majd délután az idej találkozó ünnepélyes zárásával fejeződik be a háromnapos tanácskozás.

A találkozó résztvevői az úttörővezető-képzést bemutató kiállítással ismerkednek. (Iklódy János felvétele)

Egy hét a világpolitikában

HÉTFŐ: Jaruzelski tábornok a szejm ülésén elmondott beszédében a rendkívüli állapot enyhítésének lehetőségeiről szövegezt — A megszállt Betlehem és Gaza polgármestere Izrael elismerésére szólított fel, a Palesztinai Felszabadítási Szervezet elítélően nyilatkozott a felhívásról — Reagan üzenete „az unió helyzetéről”

KEDD: Gromiko és Haig majdnem nyolcórás megbeszélést folytatott Genfben — Stefan Olszowski a Lengyel Egyesült Munkáspárt feladatairól foglalt állást — Arrendezést jelentettek be Csehszlovákiában

SZERDA: A szovjet külügyminiszter látogatása Berlinben — Az amerikai külügyminiszter Izraelbe utazott — Letette a hivatali esküt Koivisto finn elnök — Váratlan egyiptomi-szudáni csúcs találkozó volt Asszuánban

CSÜTÖRTÖK: Haig Kairóban Mubarakkal tárgyalta a palesztin autonómia kérdéséről — Az olasz rendőrség különleges osztaga kiszabadította a Vörös Brigádok által fogva tartott Dozier amerikai NATO-tábornokot — Oskar Fischer, az NDK külügyminisztere Budapesten

PÉNTEK: Mubarak egyiptomi elnök az olasz tévének adott nyilatkozatában közölte, hogy szerinte a Szovjetunió fel kell vonnia a közel-keleti rendezésbe — Huszsein jordániai király önkéntesen küld Irán ellen Irak oldalán — Megkezdődött az ENSZ-közgyűlés rendkívüli ülésszaka

SZOMBAT: Schmidt kancellár lemondással fenyegetőzik, ha gazdasági terveit nem fogadják el — A francia-nyugat-német viszonyban ismét közeledés mutatkozik Mauroy bonni látogatása után — Brüsszelben bejelentették, hogy júniusban NATO-csúcs találkozó lesz Reagan európai körútja során — Mubarak európai körútra indul, amelynek első állomása Róma

A HÉT 3 KÉRDÉSE

Hogyan alakul a szovjet-amerikai viszony a genfi találkozó után?

Genfben majdnem nyolc órát tartott egymással a szovjet és az amerikai külügyminiszter. Találkozójuk egyik szakaszában négy szemkört vitathatták meg a felmerült kérdéseket. Négy szemkört — ez a diplomáciában legtöbbször a tolmácsok jelenlétére is magában foglalja, de talán Gromikónak és Haignek erre nem volt szüksége, mivel a

kulcsával. Az USA változatlanul a szükségállapot megszüntetését, az internáltak szabadon engedését és a lengyel kormány, a Szolidaritás meg az egyház közti tárgyalások megkezdését sürgeti.

A genfi tárgyalások világvisszhangjának közép-pontjában az a felismerés áll, hogy a lengyel ügyben megmutatkozó súlyos nézeteltérése ellenére a két fél megállapodott az eurostratégiai fegyverek korlátozásáról Genfben megindult tárgyalássorozat folytatásában. A tény, hogy a Moszkva-Washington párbeszéd nem szakadt meg, az USA nyugat-európai szövetségesei

A hét elején Varsóban ülést tartott a lengyel parlament. A képen Wojciech Jaruzelski hadserégtábornok, a Nemzeti Megmentés Katonai Tanácsának elnöke, miniszterelnök beszédét mondja a szerelménél.

(Fotó: CAF — MTI — KS)

az USA (és a leghívebb szövetségeseinek mutatkozó Nagy-Britannia) már csak tartózkodott a szavazástól. Mindenki más a Biztonsági Tanácsának a rendkívüli közgyűlés összehívása mellett adta le voksát.

Az ülésszak arra mindenestre jó lesz, hogy a világ figyelmét ráirányítsa a Golan-fennsík annexiójára és arra az izraeli politikára, amely mindegyre új meg új meglepetéseket tartogat. Meglehet, hogy áprilisig, a Sinai-félsziget kiürítésének tervezett dátumáig még lesz egy-két váratlan izraeli lépés...

Haig amerikai külügyminiszter számára sem volt kellemes, hogy a jelek szerint hiába járt két héten belül kétszer is Jeruzsálemben: a Begin-kormányzat hajthatatlan a palesztin autonómia kérdésében. Azt csak szerény közigazgatási könnyítések formájában hajlandó elképzelni. Ez persze Egyiptom számára is elfogadhatatlan. Mubarak (sokkal inkább, mint elődje, Szadat) az arab ügy s így a palesztin érdekek védelmezőjeként akar fellépni. Persze, a helyzetet csak bonolytatásban teszi, hogy egyrészt két palesztin polgármester Izrael elismerése mellett állt ki, másrészt viszont a Palesztinai Felszabadítási Szervezet

vátozatlanul nem elégednek meg egy Camp David-i értelmezésű önkormányzattal.

A közel-keleti problémakörben új elem, hogy Mubarak, aki a minap újra szovjet szakértőket hívott meg az asszuáni gát üzemeltetéséhez, egy, az olasz tévének adott nyilatkozatában kijelentette: a Szovjetunióknak is részt kell vennie a közel-keleti rendezésben.

Ki tud-e lálni bajából a Közös Piac?

„Zsákutca”, „süketek párbeszéde” — egyre gyakrabban hallani, olvasni ilyen megállapításokat a Nyugat-európai Gazdasági Közösség, a „Tizek” sajtójában arról, hogy a Közös Piac különböző problémái mindegyre megoldatlanok maradnak. „No” — azaz „nem” — az angol Lord Carrington válasza, amikor a közösség költségvetésének reformja Nagy-Britanniától változatlanul jelentős áldozatvállalást követelt. Nem — mondja a francia kormány, amikor a közös piaci mezőgazdasági közös ármegállapításról van szó. Es így tovább...

A francia-olasz határon az olasz borszállítmányokat borogatták ki, a francia-spanyol határon az NSZK-ba szánt saláta kerül az ország-út árkaiba, jelezve, hogy különösen a francia gazdák elégedetlenek a Közös Piacsal.

A brüsszeli bizottság, a Közös Piac „kormányza” átlag 9 százalékos áremelést javasol.

Nagy-Britannia megint az, amelynek a válasza: „no!” Az angolok minél kisebb mérvűre szeretnék leszorítani az áremelést, a legtöbb országban viszont a termelők amellet kardoskodnak, hogy legalább 16 százalékos(!) emelésre van szükség. Azt mondják, hogy a gazdák realjöveldelme az utolsó három évben 25 százalékkal csökkent, ami veszélyezteti a mezőgazdaságban szükséges beruházásokat, és növelni fogja a mezőgazdasági munkanélküliséget.

A munkanélküliségről pedig szinte nem is lenne szabad beszélni a Közös Piacban, akárcsak az akasztott ember házában a kötélről sem. Tízmillió körül jár a munkájakat veszítették száma a „Tizek” országaiban.

Pály József

Kiszabadították James Dozier amerikai tábornokot. A NATO-tisztet 42 napot tartott fogva a Vörös Brigádok terroristái. A képen a tábornok szabadulása után. (Fotó: UPI — MTI — KS)

Jubileumi munkásör-egységgyűlések

Kerekes Antal átveszi az emlékjelvényt Magyar Józseftől

(Folytatás az 1. oldalról)

harc során már megtanultunk: a feszültségek nem növekednek állandóan és folyamatosan. A szocializmus elengedhetetlen dűhe növekszik, de érvényesítésének, a feszültségkeltésnek a feltételei csökkennek. Mi ezt az 1956 utáni gyors konszolidációval bizonyítottuk. Magyarországon a működőképes szocialista társadalom példáját mutatja annak következtében, hogy a proletárdiktatúra körülményei között a demokrácia olyan mélységeit szabadítottuk fel, amik az alkotói erők érvényesülését elősegítik. A fejlett szocializmus körülményei között szabadítottuk fel a nép alkotói erejét, s tesztük ezt nemcsak a gazdasági életben, de a társadalompolitikában is. Az, hogy a Magyar Népköztársaság a működő, alkotó, eredményes szocialista társadalom példája lehet, köszönhető többek között a munkásörsegnek is — ebben minden egyes munkásörsegnek is nagy szerepe van.”

Ezután Simon László alezredes, debreceni városi-járásrendőrkapitány-helyettes köszöntötte a társ fegyveres erők nevében a Kossuth munkásör-zászlóaljzat, majd Novotni Lajos, a HIM vezérigazgató-helyettese.

Az ülés levezető elnöke bejelentette, hogy a Kiváló Szolgálatért Erdeméremet Ferenci István alapító munkásör január 15-én a Parlamentben vette át, majd Magyar József és Kovács István további kitüntetések adták át. A Haza Szolgálatáért Erdemérem arany fokozatát kapta Hornyak István rajparancsnok, ezüst fokozatát pedig Berenczik Imre szakaszparancsnok. Szolgálati Erdemérem kitüntetésben részesült 25 éves szolgálat után 11 munkásör, s Jubileumi Emlékjelvényt kapott 13 munkásör. Ugyanezt az em-

lékjelvényt vehette át a munkásörseg megalakításában, szervezésében és feladatai teljesítésében segítettében végzett munkájáért Kerekes Antal, Kállai Imre és Balogh János. Hasonló kitüntetések és jutalmak átadását követően az állományból 24 fő kapott emléklapot leszerelése alkalmából, s 23 új munkásör tett esküt. Ezután a hajdúhadházi Új Barázda Tsz népdalköre adott műsort.

A püspökládányi Tánácsics Mihály munkásörsegység szintén szombaton délelőtt tartotta ünnepi egységgyűlését a 123. sz. Ipari Szakmunkásképző Intézetben.

G. Nagy István egységparancsnok jelentéstétele után Szilágyi József, a püspökládányi nagyközségi pártbizottság titkára mondott elnöki megnyitót, és üdvözölte a megjelent vendégeket, köztük dr. Szabó Imrét, az MSZMP megyei végrehajtó bizottságának tagját, a megyei tanács elnökét, Pilyinyi Sándort, a Munkásörseg Országos Parancsnokoság osz-tályvezetőjét, Harmati Gábor, megyei munkásörparancsnok-helyettesét. Ünnepi köszöntőjében Kincses Lajosné, a püspökládányi járási pártbizottság első titkára méltatta a munkásörök áldozatos munkáját a hétköznapi életben, s a szolgálat során kifejtett aktivitásukat, értéktelermető tevékenységüket. Ezután kitüntetések átadására került sor. A Haza Szolgálatáért Erdemérem ezüst fokozatát kapta Forgó István, bronz fokozatát pedig Lektár Mihály, szolgálati jelvényt többek között Korponay László és Gonda Sándor. Sokan átvették 20—15—10 éves szolgálatuk után a Szolgálati Erdeméremet. A leszerelő munkásörök után az új munkásörök eskütétele következett.

Befejeződtek a magyar-NDK külügyminiszteri tárgyalások

Puja Frigyesnek, a Magyar Népköztársaság külügyminiszterének meghívására 1982. január 28. és 30. között baráti látogatást tett hazánkban Oskar Fischer, a Német Demokratikus Köztársaság külügyminisztere.

A külügyminiszterek átfogó véleményeserét folytatták a két ország együttműködéséről, valamint az időszerű nemzetközi kérdésekről.

Megelégedéssel állapították meg, hogy a Magyar Népköztársaság és a Német Demokratikus Köztársaság kapcsolatai az államainkat összekötő alapvető szerződésekkel, valamint Kádár János, az MSZMP KB első titkára, és Erich Honecker, az NSZEP főtitkára, az NDK Államtanácsának elnöke találkozója elfogadott határozatokkal összhangban.

A külügyminiszterek meg erősítették kormányaik szilárd elhatározását, hogy következetesen folytatják országaik baráti, sokoldalú együttműködését a fejlett szocialista társadalom építése, a béke megőrzése, a nem-

zetközi biztonság erősítése, és az enyhülés folytatása érdekében.

A miniszterek kiemelték, hogy államaik aktívan közreműködnek a szocialista közösség országai összehangolt külpolitikai céljainak valóra váltásában, a Varsói Szerződés és a KGST keretében folyó együttes tevékenység továbbfejlesztésében.

Kifejezték mély aggodalmukat a megnövekedett nemzetközi feszültség miatt. Méltatták, továbbá teljes és aktív támogatásukról biztosították a Szovjetunió nagy erőfeszítéseit a fegyverkezés hajsza megfékezésére, a leszerelés, a béke és az enyhülés érdekében.

A Magyar Népköztársaság és a Német Demokratikus Köztársaság külügyminisztereinek találkozását a szívéllyesség, az elvtársi légkör és a teljes nézetazonosság jellemezte. Puja Frigyes köszönettel elfogadta Oskar Fischer hivatalos baráti látogatásra szóló meghívását.

Oskar Fischer szombaton elutazott hazánkba. (MTI)

A na

Merre to

Nem tartozik a től főt foglalkoztató szövetek közé a polgári Vegyipari Szövetkezet termelési értékük azonban félrevezető vasót, hiszen arány kicsinyítene a polgári kezzet. Tevékenység lentős része ugyanis rú bérmunka.

A közeli Lenin találnak évek óta ter az ÉVISZ dolgozóiban, amikor a Tiszai Kombinát és az ÉVISZ csatlakozott, amik a Tiszai Kőolajfinom hány helyen nem is jó szemmel, hogy riak megvén kívül nak. No persze, a határt valódi határ nélkü más munkát n tak ajánlani a szövetek, így előbb-ut „dünnyögés” is abba A térképre egy pillantók különbözőbb szaktólkül is beláthatják, Leninvárostól néhány méterre fekvő Polgári és vegyesprofilú szövet sokkal könnyebben munkát Leninváros környékén, mint a m

Az építő ágazat esz a Tiszai Vegyi K különböző felújítási latait végezte. Termé alvállalkozóként. I olajfinomítónál és Hőerőműnél lesz tejuk. A szakemberegár stabilizálódott, de nánk úgy is, hogy a kereseti lehetőségek képzés függvényében. A leninvárosi közép-tatási intézményekben rabb lesz valakiből szakmunkás, mintser ves, így nem csöösszesen négy, házáértő mester van a z betben.

Az építő részleg dolgoznak az asztakörbéli kis műhely önálló egység is letvéteknységük erősök az építőkéhez. az egyedi tervek al szülő építészterelés hoz gyártanak nyílászárókat, iroddezeket.

A bérmun beval

Profilját tekintve rolhato a lakatos r. Az ÉVISZ központ lyén található vizsgas — jóindulat csarnoknak is neve műhelyben egyedi zeteket gyártanak, lentős részét a k

HAL

Megkezdődött G szat. A győri Előre sők között a nagyb. Az első napon töb fotó: Matusz Károly

szovjet külügyminiszternek idestova 45 éve (!) munká nyelve az angol... 1937-ben már a Washingtoni szovjet nagykövetség szolgált. A háború idején ott volt Jaltában, majd Potsdamban, a világtörténelmi jelentőségű szovjet-amerikai-angol tárgyalásokon, azóta meg a szovjet-amerikai párbeszédnek újszólólván minden fordulatát személyes részvevőként élte meg. (Haig az amerikai rossz nyelvek szerint nem is tud olyan jól angolul, mint szovjet kollégája. A sajtó az óceán mindkét oldalán szemere veti nyelvtani hibáit, stílusbeli pongyolaságait...)

Gromiko mindenesetre világosan és egyértelműen kifejtette, hogy a Szovjetunió nem hajlandó Lengyelországról tárgyalni és visszautasította az amerikai beavatkozási kísérleteket. Viszont az egész világ szempontjából döntő kérdésekre összpontosított: a Szovjetunió kész máris tárgyalni a hadászati nukleáris fegyverek korlátozásáról, holott az USA politikája arra irányul, hogy akadályozza e probléma megoldását, mivel a tárgyalások megindításának kérdését összekapcsolja a lengyelországi helyzet ala-

Genfből az NDK-ba utazott Andrej Gromiko. A képen vendéglátóival, köztük Erich Honeckerrel látható a szovjet külügyminiszter. (Fotó: ADN/ZB — MTI — KS)

A nagyipar háttérében

Merre tartson a polgári építő szövetkezet?

Nem tartozik a több ezer főt foglalkoztató szövetkezetek közé a polgári Építő- és Vegyipari Szövetkezet. Éves termelési értékük közlése azonban félrevezetné az olvasót, hiszen aránytalanul kicsinyítené a polgári szövetkezetet. Tevékenységük jelentős része ugyanis egyszerű bér munkára.

A közeli Leninvárosban találnak évek óta tennivalót az ÉVISZ dolgozói. Kezdetben, amikor a Tiszai Vegyi Kombinát és az ÉVISZ kapcsolatba került, amikor épült a Tiszai Kőolajfinomító, néhány helyen nem is nézték jó szemmel, hogy a polgáriak megyén kívül dolgoznak. No persze, a megyehatárt valódi határnak képzelők más munkát nem tudtak ajánlani a szövetkezetnek, így előbb-utóbb a „dünnyögés” is abbamaradt. A térképre egy pillantást vetők különösebb szakértelem nélkül is beláthatják, hogy a Leninvárostól néhány kilométerre fekvő Polgár építő- és vegyipari szövetkezet sokkal könnyebben kaphat munkát Leninvárosban és környékén, mint a megyében.

Az építő ágazat esztendőig a Tiszai Vegyi Kombinát különböző felújítási munkáit végte. Természetesen alvállalkozóként. Idén az olajfinomítónál és a Tiszai Hőerőműnél lesz tennivalójuk. A szakembergárda lassan stabilizálódott, de mondhatnánk úgy is, hogy a létszám a kereseti lehetőségek és a képzés függvényében alakult. A leninvárosi középfokú oktatási intézményekben hamarabb lesz valakiből vegyipari szakmunkás, mintsem kőműves, így nem csoda, hogy összesen négy, házépítéshez értő mester van a szövetkezetben.

Az építő részleg keze alá dolgoznak az asztalosok. A körbeházi kis műhely akár önálló egység is lehetne, ám tevékenységük erősen kötődik az építőkhöz. Általában az egyedi tervek alapján készülő építésztervezési munkákhoz gyártanak különböző nyílászárókat, irodai berendezéseket.

A bér munka is bevált

Profilját tekintve ide sorolható a lakatos részleg is. Az ÉVISZ központi telephelyén található viszonylag tágas — jóindulattal talán csarnoknak is nevezhető — műhelyben egyedi vasszerkezeteket gyártanak, ezek jelentős részét a leninvárosi

üzemek felújításakor, rekonstrukciójakra építik be.

Még a bér munka is a Tiszai Vegyi Kombináthoz kapcsolódik. A szövetkezet központi telephelyén a TVK festékeit adagolják, csomagolják. A kombinát adta valamikor a gépeket, s az egyszerű munkát hamar megtanulták a szövetkezet tagjai. Hordókban szállítják a festéket, a lenolajos hígítót, és ezt adagolják. A beruházási stop, a szigorú költségvetéskor azonban a vállalati igények mérséklődését okozta. Hasonló tapasztalható a magánfelhasználóknál is. Ezért jelenleg a szövetkezetben kiszerezelt 0,35 kilogrammos Pavolin festék iránti kereslet erősen lecsökkent. A más adagolási festékek nem Polgáron csomagolják, így a szövetkezet ezen részlege jelenleg csökkentett kapacitással üzemel.

Teljes viszont a munka a textilüzemben. Évek óta áll kapcsolatban az ÉVISZ és a Habselyem Kötöttárugyár. Valamikor könyvjárással kapták a polgáriak a különböző varrógépeket, s a betanításban is közreműködtek a pesti nagyvállalat szakemberei.

Jelenleg nyugodt a helyzet

A nagyvállalatoknak végzett bér munka azonban hosszú távon veszélyes is lehet. Jelenleg viszonylag nyugodtnak tűnik a helyzet, hiszen az építési ágazatban 5-6 millió forintos megrendelések évekig a polgári szövetkezetre várnak Leninvárosban és környékén. A textilüzemben sem várható dekonjunkció, és a kapcsolat a Habselyem Kötöttárugyárral igazán korrektnek mondható. Csak az egész profil együttes mérlegelésénél kezd az ember kételkedni.

Az első intő példa épp a TVK-val kapcsolatos. A festékek iránti keresletcsökkenés azonnal és érzékenyen érintette a szövetkezetet. Már új megrendelő után néznek, új termék kiszerezésével akarnak próbálkozni. Hosszú távon állástalanul a többi lábón állás a biztosabb. Vannak egyéb lehetőségek is. Például kis mennyiségben meg lehet próbálkozni fehérnemű-konfekcionálással. Akár úgy is, hogy a nagykereskedelmi vállalat adná az anyagot és — különösebb költség nélkül — lehetne a már eddig begyakorolt tevékenységen kívül újabb szakmai ismereteket szerezni.

A polgári részleg specializálódott: női fehérneműgyártanak. Évente 1,3 millió darab különböző típusú fehérnemű készül az üzemben, s ahogy az ott dolgozók mondják — már behunyt szemmel is tudnák dolgozni.

Ha alaposan megnézzük, az egész szövetkezet a nagyipar kiszolgálására, bér munkára rendezkedett be, ennek minden előnyével és hátrányával együtt. Kétségtelen, kényelmes dolog egy nagyvállalat alvállalkozójának lenni. Munkát szerez az „anyavállalat”, hiszen legutóbb a budapesti új sportcsarnok építésében is közreműködtek a polgáriak. A biztos rendelkezésre állásra lehet építeni, s a hosszú távú együttműködés előnyeként kell említeni, hogy a fejlesztést részben segíti a nagyvállalat. A Habselyem Kötöttárugyár is ezt tette, hiszen a gépatáddal, később pénzrel is ösztökölte a szövetkezet fejlődését. Az így létrejött kapacitás a textilüzemben saját anyagos termelés esetén legalább 40-50 millió forintos termelési értéket hozna létre. Igaz, ennek megvalósítása jelentős forgóeszköz-finanszírozási problémákat okozna.

Szilárd meggyőződése, hogy a polgári Építő- és Vegyipari Szövetkezet előtt két út áll. Az egyik szorosan támaszkodva a már kialakított kapcsolatokra, lassan, nyugodtan fejlődni. Ez azt a kockázatot rejti, hogy a szövetkezet lényegében átveszi azoknak a nagyipari vállalatoknak a gondjait, akiket kiszolgál, akiknek dolgozik.

A másik lehetőség minél hamarabb hozzákezdeni új kapcsolatok kialakításához. Ily módon egy-egy gyár, nagyüzem nem maradna monopólium helyzetben az ÉVISZ-szel szemben. (Igaz, jelenleg nem utal rá semmi, hogy a szövetkezet partnerei visszaélnék helyzetükkel. Az azonban kizárható, hogy piacszűkülés esetén először a bér munkát végző egységek „talpára kötnék utilaput”) Éppen ezért az új munkakapcsolat, piackeresés talán kockázatosabb, de lehet, hogy anyagilag előnyösebb, és hosszabb távon biztosabb út.

Hajdu István

Egészségügyi körjárat

A SZOMBATI ORVOSI ÜGYELETEK TAPASZTALATAI

Szombat, fél kilenc. Dr. Salga Mihály, az egészségügyi intézmény igazgató főorvosa eligazítást tart az ötnapos munkahétre való átváltáskor kialakított ügyeleti rendről. Három ügyeleti szolgálat van Debrecenben: felnőtt, gyermek és fogászati. Ezek munkaidő után látják el feladataikat, a felnőtt- és gyermekrendelés a hétköznapi két körzeti orvosi idő között is működik. Ez utóbbi feladatok részére egy óra, gyermekek részére négy óra kieső időt hidal át. Az ügyeletet ellátják az összes munkaszüneti és ünnepnapon jelentkező beteget. Az egészségügyi várakozása az volt, hogy nagyobb lesz az ellátás iránti igény, mint azokban az időkben, amikor nem volt minden szombat szabad.

Munkaszüneti napokon reggel nyolctól este nyolc óráig megerősített létszámmal dolgoznak. A felnőttügyeleten három orvos (kettő beteghez jár, egy a járóbetegkezelést foglalkozik), a gyermekügyeleten szintén három orvos dolgozik, de náluk ketten foglalkoznak a járóbetegkezeléssel. A rendelést nem tudja ellátni a Bajcsy-Zsilinszky u. 3-5. szám alatti rendelő a 32. szám alatti is dolgoznak. A fogászati ügyelet a Béke útnál van.

Kiegészítő szolgálatok is vannak. A felnőttéknél belgyógyászat, a gyermekeknél fül-orr-gégész. Végül fogászati rendelés a Béke útnál és a Bolyai utcán 8-tól 13-ig, s ide tartozik még a Kertész utcai bölcsőde, amelyik 6-tól 13-ig fogadja azokat a gyerekeket, akiket el kell helyezni. (Egy hónap alatt egy ilyen eset volt.)

Az ügyelet gépkocsiján indulunk körjáratunkra. Azazhogy a Béke útjai fogászatra még előbb gyalogszerez. Van forgalom. Beléptünkkor hárman, kimenetelünkkor hatan várakoznak, fájdalmas arccal a fogászati kezelésre. Dr. Papp Imre csoportvezető főorvos tájékoztat tapasztalatairól. (Ő az idén már másodszor tart műszakot szabad szombaton.)

„Nem sokban változott a helyzet a hétköznapihoz viszonyítva. Hétközben tartoznak ide most meg jönnek a Ceglédi utcáról és Józsa útról is. A sürgős eseteket látjuk el, mással szombaton, vasárnap nem is jönnek hozzánk. Úgy vélem, a tervezett létszám elegendő feladatunk ellátásához.”

A gyermekfogászatot két elkámpicsorodott képző gyerek vár édesanyja kíséretében.

Következő állomásunk a Bajcsy-Zsilinszky utca 3. szám alatti ügyelet. Először átverekedjük magunkat a várakozókra. Sajnos, kicsi a váróhelyiség, de okozza a zsúfoltságot. Kísérőnk, dr. Salga Mihály mondja, hogy az idén renoválni kell a rendelőt. Dr. Boros István az éjszakai hívásokról tájékoztat bennünket.

„9-11-12-14: ennyi volt a hívások száma az elmúlt éjszakán. Sajnos, sok az indokolatlan hívás. Egy határeset: Nyolcvan éves bácsika este 11-kor telefonál. A helyszínen kiderül: semmi baja, de már egy éve nem látta orvost.”

Ennek ellenére minden híváshoz kimennek, mert laikustól nem várható el állapotának helyes megítélése. Kérjük viszont a la-

kosságtól, hogy valóban csak sürgős esetekben telefonáljanak, mert előfordulhat — noha két orvos is járja a várost —, hogy indokolt esetben később jut el az orvos. Átmenetileg a belgyógyászati szakorvoshoz, dr. Kemecsei Ildikóhoz. Nála nincs senki, de ő áll készen a sürgős belgyógyászati esetekről konzultálni.

A gyermekrészlegben találkozunk Kozma Ferikével, aki egész éjszaka nyugtalanul aludt, lázas volt. Aggódo édesanyja reménykedve néz az orvosokra. Egyikük már írja is a receptet. Megtudjuk, vírusos, lázzal, hányással járó fertőzések most a leggyakoribbak.

A Bajcsy-Zsilinszky utca 32. alatt telve van a rendelő. Az átlagos szombat-vasárnapi forgalom ez, 140-150 esettel. E rendelő mellett találjuk a gyermek fül-orr-gégészeti. Dr. Kun Katalin nagyon kényes műveletet végez: egy kistű fülének a felszúrására készül. Kiderül, ismerős a kis srác: Kozma Ferike ő, akit szegény édesanyja tart szorosan, mert ez a beavatkozás elég fájdalmas. A gyerek egy hős, mert alig sír fel jobban, amikor átszúrják dohártyáját. Kísérőnk elégedetten mondja:

„Ez az előnye a szakrendelésnek. Az egyik rendelésben megállapítják a bajt, s egy ajtóval arrébb már meg is oldották a beavatkozást. Azt hiszem, ennél gyorsabb munkát nem is tudnánk végezni.”

A gyermekorvosi ügyeletben kevesebb a házhöz hívások száma. Ez érthető, a felnőtt, ha beteg, lefekszik, a gyereket el tudják vinni az orvoshoz. Általában naponta 16-25 helyre megy ki autóval az orvos.

Külön probléma az ügyeleti rendszerben Józsa ellátása. Ott két körzeti orvos van, s ők végzik az ügyeleti munkát is jelenleg. Sajnos, Debrecen és Józsa között nincs közvetlen telefonösszeköttetés, pedig Debrecenből egy esetleg szirénázó autóval hat tíz perc alatt el lehetne jutni Józsára. Hamarabb, mintha az ügyelő körzeti orvos Al-dó-Józsaúri Felső-Józsa érte. Így a két doktor megosztja az ügyeletet, különben nincs nagy forgalmuk, van olyan éjszaka, hogy fel sem keltik őket. Józsaúri emlétként meg meg, hogy Kemecsei doktornő belgyógyászként Józsaúra is kijár, s kis hordozható készülékével EKG-vizsgálatot is végez. („Mindig félek: csak éj ne hagyjam ezt a miniatűrölt eszközt.”)

Mi elbúcsúzzunk dr. Salga Mihálytól... Ő Nagy Péter gépkocsivezetővel a város másik felét is bejárja. A Bolyai utcai fogászat, a Bethlen utcai nőgyógyászat és a Kertész utcai bölcsőde az állomási ellenőrző körútjára. (Itt ma is volt egy gyerek.)

A kocsiiban meg egy utolsó összegzést kapunk az ötnapos munkahéti orvosi ügyeleteink egyhavnyi tapasztalatairól: „A tervezett egészségügyi erőek elegendőek, sőt van bizonyos ráhagyás is. Szerencsére eddig nem volt járványoszerűen fellépő megbetegedés, ekkor természetesen további erősítésre lenne szükség.) Inkább legyenek üresjáratok az orvosok, ápolónők, asszisztensek munkájában, mintsem egyetlen ember is ellátatlan maradjon a munkaszüneti napokon és a körzeti orvosok rendelkezési idején kívül.”

Göz József

Az önállóság útján

„Add vissza a babaruhát!”

A nagyvállalati tröszt elnöke és hátrányok kitapasztalására, összegzésére jó másfél évtized áll rendelkezésre. Mégis amikor kormányzati szerveink lehetővé tették az önállóságot, a vállalatok egy része bizonytalankodott. Több helyütt kezdetben az önállósítás okát, célját sem tudták egyértelműen megfogalmazni.

„Meggzúnt a tröszt”, „Központi utasítás”, „Most ez a divat” — vélekedtek néhányan. Így aztán az önállósításhoz kapcsolódó stratégiai célkitűzések kidolgozása is csak lassan kezdődött el.

Mentségül szolgáljon persze, hogy a „válaszhoz” rendkívül kevés idő áll rendelkezésre. Erthetően nem akartak az irányítói szervek idő előtti felfordulást, bonyodalmakat okozni, így aztán sok helyütt alig pár hónap alatt kellett felkészülni az önállóságra, megteremteni azoknak a hiányzó funkcióknak a szervezeti és személyi feltételeit, amelyek korábban adóttak voltak a nagyvállalatnál, a trösztnél. Ki kellett alakítani például az önálló pénzügyi osztályokat, erősíteni a meglévő kereskedelmi és marketingosztályokat, igazodni a nagyobb követelményekhez. S jog szerint intézkedni sem tudtak 1981 janu-

ár, illetve 1982 januárja előtt a vállalatok, mivel az előkészítési időszakban még nem váltak hivatalosan önállóvá. A nagyvállalatokból kilépett egységeknek a legtöbb gondot a vagyon megosztása okozta, amely a további munkának, a talpon maradásnak egyik döntő feltétele. Ráadásul, a vagyonmegosztás rendkívül hosszadalmas művelet volt. Alapja ugyanis a mérleg, amit előzőleg el kellett készíteni. Erre pedig rendszerint az önállósítás után két-három hónappal került sor. Nagy vitákra adott alkalmat a megosztási elvek kialakítása is. Mert mindezt érdek-összeütközéseket okozott a fejlesztési hitelkötelezettségek, az alapok, a telezettség, az alapok, a forgóeszköz-állomány megosztása. Nehezen sikerült megegyezni abban, hogy például a fejlesztési hiteltartozásokat teherviselés, termelői képesség arányában, vagy a hitelből való részesedés szerint osszák meg. Ráadásul a legtöbb felbomlott nagyvállalat súlyos fejlesztési alaphiánnyal küzdött, tehát elvileg szétosztani valójában sem volt.

A vagyonmegosztási vitákban akadtak, akik keményen talpukra álltak — az előző év kiemelkedő eredményeire

hivatkozva — s a továbblépéshez megfelelő anyagi alapokat követeltek, s kaptak meg a nagyvállalatól. Mondván, ez utóbbinak már igazán mindegy, hogy mekkora az alaphiánya. Mások viszont mérsékeltabb álláspontra helyezkedtek — jobb a békeség alapon — s az elviselhetőség határáig átvettek némi adósságot a nagyvállalatól, vagy a „babaruhának” csak egy részére tartottak igényt. A „se harag, se pénz”-szerű elválás után, az önállóság útjára lépett vállalatoknak mindenképp előtérbe kellett szorítaniuk. Részben a korábbi pénzügyi kötelezettségeik, vagy az előforduló veszteségek miatt, amelyeket korábban a nagyvállalat ki egyenlített. Részben az önállósággal járó készletnövekedés terhe, illetve a nem éppen szerencsés vagyonmegosztás miatt. A start tehát eltérő kondíciókkal indította az útjára a vállalatokat.

Szinte mindenütt felülválták, miként felelnek meg a vezetők — a művezetőktől az igazgatóhelyettesekig — az új feladatoknak. Ennek során lehetőség nyílt több személyi változtatásra, a fiatal, törekvő szakemberek előléptetésére, a munkában elfáradt, a feladatoktól lemaradt veze-

tők kicserélésére. Létréhozták egyúttal azokat a funkcionális osztályokat is, amelyek korábban csak a nagyvállalatoknál voltak, illetve másokat igyekeztek kellően megerősíteni. Mindehhez új szakembereket vettek fel, illetve ahol lehetőség adódott, ott a meglévőkből emelték ki ezeket. Elsősorban a kereskedelmi osztályokat erősítették meg közgazdászokkal, piackutatókkal. Ennek ellenére a vártnál kisebb mértékben nőtt az önállósult vállalatoknál az alkalmazotti létszám, hiszen jórészt belső tartalékok hasznosítására törekedtek. Ezt szolgálta, hogy sok helyütt szakintézetek bevonásával elkészítették a már önállósult gazdasági egység működési és szervezési szabályzatát.

De minden szabályzatnál hatékonyabbnak bizonyult, hogy az önállósult vállalatoknál mindenképp a dolgozók is bizonyítani akarták: képesek saját lábukon megállni, pályolgatás, támasz nélkül is sikeresen megoldani feladataikat. A gazdasági vezetés mellé elsőként az üzemi pártszervek, pártbizottságok álltak, amelyek már az előkészítési időszakban is elvi és egyúttal operatív segítséget adtak. Mozgósító tevékenységükkel nagymértékben hozzájárultak ahhoz, hogy a mindennapi gazdasági teendőket maradéktalanul elvégezzék az üzemekben, műhelyekben.

Andrássy Antal

(Következik: Sir-nevet alapon)

Fotó: Matusz Károly felvétele — KS)

HALAK A JÉG ALÓL

Megkezdődött Győr-Sopron megyében a jég alatti halászat. A győri Előre Halászati Szövetkezet szakemberei elsőként a nagybajosi halastó jégpáncélján vágtak léket. Az első napon több mint ötven mázsa halat fogtak (MTI-fotó: Matusz Károly felvétele — KS)

A nagyipar háttérében

Merre tartson a polgári építő szövetkezet?

Nem tartozik a több ezer főt foglalkoztató szövetkezetek közé a polgári Építő- és Vegyipari Szövetkezet. Éves termelési értékük közlése azonban félrevezetné az olvasót, hiszen aránytalanul kicsinyítene a polgári szövetkezetet. Tevékenységük jelentős része ugyanis egyszerű bér munka.

A közeli Leninvárosban találunk évek óta tennivalót az ÉVISZ dolgozói. Kezdetben, amikor a Tiszai Vegyi Kombinát és az ÉVISZ kapcsolatba került, amikor épült a Tiszai Kőolajfinomító, néhány helyen nem is nézték jó szemmel, hogy a polgáriak megvárják a szövetkezetet. No persze, a megyehatárt valódi határnak képzelők más munkát nem tudtak ajánlani a szövetkezetnek, így előbb-utóbb a „dünnyögés” is abbamaradt. A térképre egy pillantást vetők különösebb szakértelem nélkül is beláthatják, hogy a Leninvárostól néhány kilométerre fekvő Polgár építő- és vegyesprofilú szövetkezet sokkal könnyebben kaphat munkát Leninvárosban és környékén, mint a megyében.

Az építő ágazat esztendőig a Tiszai Vegyi Kombinát különböző felújítási munkáit végezte. Természetesen alvállalkozóként. Idén az olajfinomítónál és a Tiszai Hőerőműnél lesz tennivalójuk. A szakembereket lassan stabilizálódott, de mondhatnánk úgy is, hogy a létszám a kereseti lehetőségek és a képzés függvényében alakult. A leninvárosi középfokú oktatási intézményekben hamarabb lesz valakiből vegyipari szakmunkás, mintsem kőműves, így nem csoda, hogy összesen négy, házépítéshez értő mester van a szövetkezetben.

Az építő részleg keze alá dolgoznak az asztalosok. A körbéli kis műhely akár önálló egység is lehetne, ám tevékenységük erősen kötődik az építőkhöz. Alttalban az egyedi tervek alapján készülő építésztervezési munkákhoz gyártanak különböző nyílászárókat, irodai berendezéseket.

A bér munka is bevált

Profilját tekintve ide sorolható a lakatos részleg is. Az ÉVISZ központi telephelyén található viszonylag tágas — jóindulattal talán csarnoknak is nevezhető — műhelyben egyedi vasszerkezeteket gyártanak, ezek jelentős részét a leninvárosi

üzemek felújításakor, rekonstrukciójakor építik be.

Még a bér munka is a Tiszai Vegyi Kombináthoz kapcsolódik. A szövetkezet központi telephelyén a TVK festékeit adagolják, csomagolják. A kombinát adta valamikor a gépeket, s az egyszerű munkát hamar megtanulták a szövetkezet tagjai. Hordókban szállítják a festéket, a lenolajos hígítót, és ezt adagolják. A beruházási stop, a szigorú költségkalkuláció azonban a vállalati igények mérséklődését okozta. Hasonló tapasztalható a magánfelhasználóknál is. Ezért jelenleg a szövetkezetben kiszerezelt 0,35 kilogrammos Pavolin festék iránti kereslet erősen lecsökken. A más adagolási festékeket nem Polgáron csomagolják, így a szövetkezet ezen részlege jelenleg csökkentett kapacitással üzemel.

Teljes viszont a munka a textilüzemben. Évek óta áll kapcsolatban az ÉVISZ és a Habselyem Kötöttárugár. Valamikor könyvjóváírással kapták a polgáriak a különböző varrógépeket, s a betanításban is közreműködtek a pesti nagyvállalat szakemberei.

Jelenleg nyugodt a helyzet

A nagyvállalatoknak végzett bér munka azonban hosszú távon veszélyes is lehet. Jelenleg viszonylag nyugodtnak tűnik a helyzet, hiszen az építési ágazatban 5-6 millió forintos megrendések évekig a polgári szövetkezetre várnak Leninvárosban és környékén. A textilüzemben sem várható dekonjunkció, és a kapcsolat a Habselyem Kötöttárugárral igazán korrektnek mondható. Csak az egész profil együttes mérlegelésénél kezd az ember kételkedni.

Az első intő példa épp a TVK-val kapcsolatos. A festékek iránti keresletcsökkenés azonnali és érzékenyen érintette a szövetkezetet. Már új megrendelő után néznek, új termék kiszerezésével akarnak próbálkozni. Hosszú távon kétségtelenül a többi lábon állás a biztosabb. Van-e egyéb lehetőségek is. Például kis mennyiségben meg lehetne próbálkozni fehérnemű-konfekcionálással. Akár úgy is, hogy a nagykereskedelmi vállalat adná az anyagot és — különösebb költség nélkül — lehetne a már eddig begyakorolt tevékenységben kívül újabb szakmai ismereteket szerezni.

A polgári részleg specializálódott: női fehérnemű gyártanak. Évente 1,3 millió darab különböző típusú fehérnemű készül az üzemben, s ahogy az ott dolgozók mondják — már behunytt szemmel is tudnák dolgozni.

Ha alaposan megnézzük, az egész szövetkezet a nagyipar kiszolgálására, bér munkára rendezkedett be, ennek minden előnyével és hátrányával együtt. Kétségtelen, kényelmes dolog egy nagyvállalat alvállalkozójának lenni. Munkát szerez az „anyavállalat”, hiszen legutóbb a budapesti új sportcsarnok építésében is közreműködtek a polgáriak. A biztos rendelésállományra lehet építeni, s a hosszú távú együttműködés előnyeként kell említeni, hogy a fejlesztés részben segíti is a nagyvállalat. A Habselyem Kötöttárugár is ezt tette, hiszen a gépatadással, később pénzzel is ösztökléte a szövetkezet fejlődését. Az így létrejött kapacitás a textilüzemben saját anyagos termelés esetén legalább 40-50 millió forintos termelési értéket hozna létre. Igaz, ennek megvalósítása jelentős forgóeszköz-finanszírozási problémákat okozna.

Szilárd meggyőződésem, hogy a polgári Építő- és Vegyipari Szövetkezet előtt két út áll. Az egyik szorosan támaszkodva a már kialakított kapcsolatokra, lassan, nyugodtan fejlődni. Ez azt a kockázatot rejti, hogy a szövetkezet lényegében átveszi azoknak a nagyipari vállalatoknak a gondjait, akiket kiszolgál, akiknek dolgozik.

A másik lehetőség minél hamarabb hozzáférni új kapcsolatok kialakításához. Ily módon egy-egy gyár, nagyüzem nem maradna monopóliumban az ÉVISZ-szel szemben. (Igaz, jelenleg nem utal rá semmi, hogy a szövetkezet partnerei visszaélnék helyzetükkel. Az azonban köztudott, hogy piacszűkülés esetén először a bér munkát végző egységek „talpára kötnek útilaput”). Éppen ezért az új munkakapcsolat, piackeresés talán kockázatosabb, de lehet, hogy anyagilag előnyösebb, és hosszabb távon biztosabb út.

Hajdú István

Egészségügyi körjárat

A SZOMBATI ORVOSI ÜGYELETEK TAPASZTALATAI

Szombat, fél kilenc. Dr. Salga Mihály, az egészségügyi intézmény igazgató főorvosa elmagyaráztart az ötnapos munkahétre való átállásokról kialakított ügyeleti rendről. Három ügyeleti szolgálat van Debrecenben: felnőtt, gyermek és fogászati. Ezek munkaidő után látják el feladataikat, a felnőtt- és gyermekrendelés a hétköznapi két körzeti orvosi idő között is működik. Ez utóbbi feladatok részére egy óra, gyermekek részére négy óra kieső időt hidal át. Az ügyeletet ellátják az összes munkaszüneti és ünnepnapon jelentkező beteget. Az egészségügyi elvárások az volt, hogy nagyobb lesz az ellátás iránti igény, mint azokban az időkben, amikor nem volt minden szombat szabad.

Munkaszüneti napokon reggel nyolctól este nyolc óráig megerősített létszámmal dolgoznak. A felnőttügyeleten három orvos (kettő beteges jár, egy a járóbetegkezeléssel foglalkozik), a gyermekügyeleten szintén három orvos dolgozik, de náluk ketten foglalkoznak a járóbetegkezeléssel. A rendelőt nem tudja ellátni a Bajcsy-Zsilinszky u. 3-5. szám alatti rendelő a 32. szám alatt is dolgoznak. A fogászati ügyelet a Béke útnál van.

Kiegészítő szolgálatok is vannak. A felnőttkorú beteggyógyászat, a gyermekeknek fül-orr-gégészet. Végül fogászati rendelés a Béke útnál és a Bolyai utcán 8-tól 13-ig, s ide tartozik még a Kertész utcai bölcsőde, amelyik 6-tól 13-ig fogadja azokat a gyerekeket, akiket el kell helyezni. (Egy hónap alatt egy ilyen eset volt.)

Az ügyelet gépkocsiján indulunk körjáratunkra. Azazhogy, a Béke úti fogászatra még előbb gyalogszerrel. Van forgalom. Beléptünk három, kimenetelünk három hátra várakoznak, fájdalmas arccal a fogászati kezelést. Dr. Papp Imre csoportvezető főorvos tájékoztat tapasztalatairól. (Ő az idén már másodszor tart műszakot szabad szombaton.)

„Nem sokban változott a helyzet a hétköznapihoz viszonyítva. Hétközben többet tartoznak ide, most meg jönnek a Ceglédi utcáról és Józsa útról is. A sürgős eseteket látjuk el, mással szombaton, vasárnap nem is jönnek hozzánk. Úgy vélem, a tervezett létszám elegendő feladatunk ellátására.”

A gyermekfogászat két elkámpicsorodott képű gyerek vár édesanyja kíséretében.

Következő állomásunk a Bajcsy-Zsilinszky utca 3. szám alatti ügyelet. Először átverekedjük magunkat a várakozásokon. Sajnos, kicsi a váróhelyiség, ez okozza a zsúfoltságot. Kísérőnk, dr. Salga Mihály mondja, hogy az idén renoválni kell a rendelőt. Dr. Boros István az éjszakai hívásokról tájékoztat bennünket.

„9-11-12-14: ennyi volt a hívások száma az elmúlt éjszakán. Sajnos, sok az indokolatlan hívás. Egy határozat: Nyolcvan éves bácsika este 11-kor telefonál. A helyszínen kiderül: semmi baja, de már egy éve nem látta orvos.”

Ennek ellenére minden híváshoz kimenek, mert laikustól nem várható el állapotának helyes megítélése. Kérjük viszont a la-

kosságtól, hogy valóban csak sürgős esetekben telefonáljanak, mert előfordulhat — noha két orvos is járja a várost —, hogy indokolt esetekben később jut el az orvos. Átmegyünk a belgyógyászati szakorvoshoz, dr. Kemecsei Ildikóhoz. Nála nincs senki, de ő áll készen a sürgős belgyógyászati esetekről konzultálni.

A gyermekrészlegben találkoztunk Kozma Ferikével, aki egész éjszaka nyugtalanul aludt, lázas volt. Aggódtó édesanyja reménykedve néz az orvosokra. Egyikük már írja is a receptet. Megtudjuk, vírusos, lázzal, hányással járó fertőzések most a leggyakoribbak.

A Bajcsy-Zsilinszky utca 32. alatt telve van a rendelő. Az átlagos szombat-vasárnap forgalom ez, 140-150 esetben. E rendelő mellett találjuk a gyermek fül-orr-gégészetet. Dr. Kun Katalin nagyon kényes műveletet végez: egy kistűt fülének a felszűrására készült, Kiderül, ismerős a kis srác: Kozma Ferike ő, akit szegény édesanyja tart szorosan, mert ez a beavatkozás elég fájdalmas. A gyerek egy hős, mert alig ár fel jobban, amikor átszűrjük dobrágyját. Kísérőnk elégedetten mondja:

„Ez az előnye a szakrendelésnek. Az egyik rendelőben megállapítják a bajt, s egy ajtóval arrébb már meg is oldották a beavatkozást. Azt hiszem, ennél gyorsabb munkát nem is tudnánk végezni.”

A gyermekorvosi ügyeletben kevesebb a házhívások száma. Ez érthető, a felnőtt, ha beteg, lefekszik, a gyereket el tudják vinni az orvoshoz. Általában naponta 16-25 helyre megy ki autóval az orvos.

Külön probléma az ügyeleti rendszerben Józsa ellátása. Ott két körzeti orvos van, s ők végzik az ügyeleti munkát is jelenleg. Sajnos, Debrecen és Józsa között nincs közvetlen telefonösszeköttetés, pedig Debrecenből egy esetleg szíriénázó autóval hat-tíz perc alatt el lehetne jutni Józsára. Hamarabb, mintha az ügyelő körzeti orvos Alsó-Józsaútról Felső-Józsára érne. Így a két doktor megosztja az ügyeletet, különben nincs nagy forgalmuk, van olyan éjszaka, hogy fel sem keltik őket. Józsaútról említik még meg, hogy Kemecsei doktorok belgyógyászoként Józsaútra is kijár, s kis horodozható készülékkel EKG-vizsgálatot is végez. („Mindig félek: csak egy ne hagyjam ezt a miniatűrített eszközt.”)

Mi elbúcsúztunk dr. Salga Mihálytól... Ó Nagy Péter gépkocsivezetővel a város másik felét is bejárja. A Bolyai utcai fogászat, a Bethlen utcai nőgyógyászat és a Kertész utcai bölcsőde az állomásai ellenőrző körútnak. (Itt ma is volt egy gyerek.)

A kocsiiban még egy utolsó összességét kapunk az ötnapos munkahét orvosi ügyeleteinek egyhávi tapasztalatairól: „A tervezett egészségügyi erő elegendőek, sőt van bizonyos ráhagyás is. (Szerencsére eddig nem volt járványszerűen fellépő megbetegedés, ekkor természetesen további erősítésre lenne szükség.) Inkább legyenek üresjáratok az orvosok, ápolónők, asszisztensek munkájában, mintsem egyetlen ember is ellátatlan maradjon a munkaszüneti napokon és a körzeti orvosok rendelési idején kívül.”

Göz József

Az önállóság útján

„Add vissza a babaruhát!”

A nagyvállalati tröszt előnyök és hátrányok kikapcsolására, összegezésére jó másfél évtized áll rendelkezésre. Mégis amikor kormányzati szerveink lehetővé tették az önállóvá válást, a vállalatok egy része bizonytalankodott. Több helyütt kezdték az önállósítás okát, célját sem tudták egyértelműen megfogalmazni. „Meggzúnt a tröszt”, „Központi utasítás”, „Most ez a divat” — vélekedtek néhányan. Így aztán az önállósításhoz kapcsolódó stratégiai célkitűzések kidolgozása is csak lassan kezdődött el.

Mentségül szolgáljon persze, hogy a „válaszhoz” rendkívül kevés idő áll rendelkezésre. Érthetően nem akartak az irányítói szervek bonyodalmakat okozni, így aztán sok helyütt alig pár hónap alatt kellett felkészülni az önállóságra, megteremtési azoknak a hiányzó funkcióknak a szervezeti és személyi feltételeit, amelyek korábban adottak voltak a nagyvállalatnál, például az önálló pénzügyi osztályokat, erősíteni a meglévő kereskedelmi és marketingosztályokat, igazolni a nagyobb követelményekhez. S jog szerint intézkedni sem tudtak 1981 janu-

ár, illetve 1982 januárja előtt a vállalatok, mivel az előkészítés időszakában még nem váltak hivatalosan önállóvá. A nagyvállalatokból kilépett egységeknek a legtöbb gondot a vagyoni megosztása okozta, amely a további munkának, a talpon maradásnak egyik döntő feltétele. Ráadásul, a vagyoni megosztás rendszere a vállalatoknál nem volt. Alapja ugyanis a mérleg, amit előzőleg el kellett készíteni. Erre pedig rendszerint az önállóvá válás után két-három hónappal került sor. Nagy vitákra adott alkalmat a megosztási elvek kialakítása is. Mert mindenütt érdek-összeütközéseket okozott a fejlesztési hitelköltségek, az alapok, a forgóeszköz-állomány megosztása. Nehezen sikerült megegyezni abban, hogy például a fejlesztési hiteltartozásokat teherviselés, termelői képesség arányában, vagy a hitelből való részesedés szerint osszák meg. Ráadásul a legtöbb felbomlott nagyvállalat súlyos fejlesztési alaphiánnyal küzdött, tehát elvileg szétosztani valójában sem volt.

A vagyoni megosztási vitákban akadtak, akik keményen talpukra álltak — az előző év kiemelkedő eredményeire

hivatkozva — s a továbblépéshez megfelelő anyagi alapokat követeltek, s kaptak meg a nagyvállalattól. Mondván, ez utóbbinak már igazán mindegy, hogy mekkora az alaphiánya. Mások viszont mérsékeltébb álláspontra helyezkedtek — jobb a békeség alapon — s az elviselhetőség határáig átvettek némi adósságot a nagyvállalattól, vagy a „babaruhának” csak egy részére tartották igényt. A „se harag, se pénz”-szerű elválás után, az önállóság útjára lépett vállalatoknak mindenekelőtt pénzügyi bizonytalanságokkal kellett szembenéznük. Részben a korábbi pénzügyi kötelezettségeik, vagy az előforduló veszteségek miatt, amelyeket korábban a nagyvállalat kifizetett. Részben az önálló működés terhei, illetve a nem éppen szerencsés vagyoni megosztás miatt. A start tehát elcsúszott a vállalatokhoz, az új körülményekkel indította az útjára a vállalatokat.

Szinte mindenütt felülvizsgálták, miként felelnek meg a vezetők — a művezetők — az igazgatóhelyettesekig — az új feladatoknak. Ennek során lehetőség nyílt több személyi változtatásra, a fiatal, törekvő szakemberek előléptetésére, a munkában elfáradt, a feladatoktól lemaradt veze-

tők kicserélésére. Létrehozták együtt azokat a funkcionális osztályokat is, amelyek korábban csak a nagyvállalatoknál voltak, illetve másokat igyekeztek kellően megerősíteni. Mindehhez új szakembereket vettek fel, illetve ahol lehetőség adódott, ott a meglévőkből emelték ki ezeket. Elsősorban a kereskedelmi osztályokat erősítették meg közgazdászokkal, piacutalakkal. Ennek ellenére a vártnál kisebb mértékben nőtt az önálló vállalatoknál az alkalmazotti létszám, hiszen jórészt belső tartalékok hasznosítására törekedtek. Ezt szolgálta, hogy sok helyütt szakintézetek bevonásával elkészítették a már önálló gazdasági egység működési és szervezési szabályzatát.

De minden szabályzatnál hatékonyabbnak bizonyult, hogy az önálló vállalatoknál mindenekelőtt a dolgozók is bizonyítani akarták: képesek saját lábukon megállni, pályogatás, támasz nélkül is sikeresen megoldani feladataikat. A gazdasági vezetés mellé elsőként az üzemi pártszervek, pártbizottságok álltak, amelyek már az előkészítési időszakban is elvi és egyúttal operatív segítséget adtak. Mozgósító tevékenységükkel nagymértékben hozzájárultak ahhoz, hogy a mindennapi gazdasági teendőket maradéktalanul elvégezzék az üzemekben, műhelyekben.

Andrássy Antal

(Következik: Sir-nevet alapon)

HALAK A JÉG ALÓL

Megkezdődött Győr-Sopron megyében a jég alatti halászat. A győri Előre Halászati Szövetkezet szakemberei elsők között a nagybajcsi halastó jégpáncélján vágtak léket. Az első napon több mint ötven mázsa halat fogtak (MTI-fotó: Matuzs Károly felvétele — KS)

Kényszerpályán?

KÉRDŐJELEK A KOLLÉGIUMI NEVELÉSBEN

Már a nemrégiben két részben megjelent (Hajdú-bihari Napló, 1982. I. 23-24.) Az érem egyik oldala című írásban is felvetődött a tanári túlképzés problémája. Erről kétarcú megállapítást lehet tenni, s tesznek is az e témában publikálók. Tudniillik: túlképzés van is, nincs is, így sok is, kevés is a tanár. Ez már akkor is érthetővé válik, ha tudjuk, hogy a nagyvárosoktól távoli kis falvakban, még ma is sokan tanítanak képesítés nélkül, csak a nagyvárosokban és a körülöttük levő községekben vannak képzettek elegendő számban. A megyei központok, a főváros, a nagyobb, a „jobb helyek” elszippantják a tanárokat, s ez természetes folyamat.

A baj az, hogy a pályázók sokszor inkább képzettségüknek megfelelő állás nélkül marad, minthogy a távoli kis falvakban keresgéljen, noha csaknem biztos benne,

hogy ott találna ilyet, de az nem olyan hely, amelyről ifjonti álmait szötte. Az állás nélkül maradókat tehát nem tesznek meg mindent azért, hogy a pályán helyezkedhessenek el. Az egyetemi diplomával rendelkezők általában (és joggal) középiskolai állást várnának, mert képzettségüknek is ez felel meg leginkább. Holott már évekként elzöngélt az életük minden olyan pályázónak gimnáziumokban, szakköznevelőkben állást biztosítani, aki egyetemen szerzett tanári diplomát. Már régebben is nagy számban helyezkedtek el a vidéki kisfalvakban. Erről azonban manapság pejoratívan beszélnek a pályázók, fiktív, falucsúfoló hangulatú nevelés (Rögöse) emlegetik ezeket a helységeket. Némelyek valóságos irtozással és lenézéssel tekintenek ezekre a lehetőségekre, s inkább pályamódosítást hajtanak vég-

re, hogy ott találna ilyet, de az nem olyan hely, amelyről ifjonti álmait szötte. Az állás nélkül maradókat tehát nem tesznek meg mindent azért, hogy a pályán helyezkedhessenek el. Az egyetemi diplomával rendelkezők általában (és joggal) középiskolai állást várnának, mert képzettségüknek is ez felel meg leginkább. Holott már évekként elzöngélt az életük minden olyan pályázónak gimnáziumokban, szakköznevelőkben állást biztosítani, aki egyetemen szerzett tanári diplomát. Már régebben is nagy számban helyezkedtek el a vidéki kisfalvakban. Erről azonban manapság pejoratívan beszélnek a pályázók, fiktív, falucsúfoló hangulatú nevelés (Rögöse) emlegetik ezeket a helységeket. Némelyek valóságos irtozással és lenézéssel tekintenek ezekre a lehetőségekre, s inkább pályamódosítást hajtanak vég-

Több szempontból

A nevelőtanárok szavai panaszhalmozhatnak tűnhetnek, ám azok korántsem a jelenlegi munkahelyüknek, azaz a konkrét kollégiumnak szólnak, hanem általában a nevelőtanári munka áldatlan, sajátos vonásainak. Következésképpen nem lokalizáltuk azt a megállapítást sem, amely szerint a pedagógusokkal szemben sokat megengedhetnek maguknak saját vezetőik. Ezzel a „lehetőséggel” szerencsére nem minden vezető él, de hogy létező bánásmód, azt a mostanában megjelenő szakirodalom is célozza.

Ezekkel a korrigálásokkal nem akarjuk elvenni a megkérdéztet tanárok szavainak élet, csupán gyűjtünk némi fényt a másik oldalra is, hogy a nézőpontok száma legalább kétféle legyen, jóllehet nem ártana más aspektusok felvétele sem. Az előbeszélésekben élettények kaptak hangot, s ezek ellen nehéz az apellát, hogy számunkérő mondataik nem tekinthetők intellektuális „nyafogásnak”, azt az egész kollégiumi rendszer mostani hiányosságai is jelzik. Az igazsághoz hozzátartozik az a néhány momentum, és azért volt rájuk szükség, hogy árnyaltabb képet kapjunk.

Erdei Sándor

Szankciók alkalmazásával?

Hogy az iskolák tanárokkal való ellátása az országban mindenütt közel egyforma szinten valósuljon meg, szinte alig képzelhető a szankciók nélkül. Fölvetődik a kérdés: újra be kéne vezetni a néhány éves kötelező vidéki tanítást? És ha már tanár lett valakiből, legyen köteles legalább néhány évig tanítani? Am végre lehetne ezt nálunk úgy hajtani, hogy mindenkire egyformán vonatkozzon? A közhangulatot s közérkölcset eléggé kikezdő jelenség mi-

att — amelyet a protekciós hangszorral nevez meg a magyar ember — ez alig hihehető.

A korábban bemutatott kollégiumi nevelőtanárokban ott munkál a pálya szerete, hisz a vágyott iskolai tanári helyek hiányában sem orientálódtak másfelé. (Persze ők sem tették tívű az országot, s az a céljuk, hogy a megyeközponban, illetve a környékén maradjanak, valószínűleg annál a törekvésüknel is erősebb volt, hogy taníthassanak.)

Illusztráció a fizetéshez

Ami a keresetüket illeti, való igaz, hogy nem kevesebb (néha több) mint az iskolai tanároké. Amikor keveselltek, nem (illetőleg nemcsak) a kollégiumi nevelőtanári havi jövedelmet tartottuk sokat, hanem magunkat a tanári fizetést általában. A szakmunkásokkal való összevetés részben a cikkben is megtörtént, s nagyon sokan megteszik a diplomások közül, nem lenne jó ebben

most elveszni. Ám, hogy a szakmunkások kezdő fizetése sem ver csillagászati magaslatoakat, könnyen illusztrálható, kiderült a velük való beszélgetések során. Egy épületgép-szerelő (magyarul daruszerelő) első fizetése 2700 forint, s csak kemény többletmunkával emelhető 3000 fölé. Ez az adat önmagában alig valami, mégis óva int attól, hogy a szakmunkások „sokkal

SZUPERKONCERT

avagy hogyan falja fel önmagát a kígyó?

A hangulat, a tömeg, a várakozás izgalma ismét a „régis szép időköt” idézte: január 27-én, szerdán kiváló magyar rock és dzsessz zenészek „Supergroup” elnevezésű társulásának koncertje vonzotta a fiatalokat a Bartók terembe. Az LGT, a V'Moto-Rock, az Új Skorpió ráérő tagjaiból és a Dimenzió együttesből alakult csoport műsora személyi összetételében is, zenéjében is különleges programot ígért: a rock és a dzsessz „randevúját”, két közönségreteg ízlésének kedvezve egyszerre. Igaz ugyan, hogy a dzsessz-rock, ez a hetvenes évek elején feltűnt irányzat mára jobbra csak emlékeiből él, de megszoktuk, hogy hozzánk minden meglehetősen késéssel érkezik. S mint ismeretes, egy újszülöttnek minden vicc új.

Nyolc zenész — két billentyűs, két gitáros, két dobos, egy basszusgitáros és egy szaxofonos — s a hozzájuk kapcsolódó technikai apparátus jelenléte izgalmas látvány a színpadon. Most sem hatott másként. Aztán, ahogy a zene is megszólalt, ez az izgalom fokozatosan vesztett feszültségéből. Szép lassan kiderült, hogy ezen az estén nem születik új minőség, nem jön létre az a szintézis, amivel a vállalkozás kecsegtetett. Persze, senki nem bújhát ki a saját bőréből. Mint ahogy az várható volt, a rock került előtérbe — az általában off-beates indítatású témák is hamar átsaptak stabil 4/4-ébe

— s csak kevésszer világított ki, hogy mechanikus ritmikájával, szegényes harmóniakészletével szemben a dzsessz mennyivel differenciáltabb, összetettebb hangzást tud nyújtani.

Pedig elhangzott itt sok minden: blues, spanyolgitárszóló, vérbeli rocknóta, dzsesszes zongoraimprovizáció, és szerzemények Weather Report, Herbie Hancock, Santana módra; s a riasztóan visszhangos akusztika ellenére mindaz, ami megszólalt, a maga nemében valóban szuper volt. Virtuóz szólókat, kiváló egyéni teljesítményeket élvezhetett a közönség (főleg Tóth Tamás üveghangokból építkező basszus szólója és Tátrai Tibor technikailag boszorkányos akusztikus gitárjátéka váltott ki nagy ovációt), s a különböző stílusú zenék tényleg önmaguk csúcspontjait képviselték.

Lehet, persze, hogy nem volt más célja a Supergroupnak, lehet, hogy alaptalan önálló, eredeti programot számon kérti nyolc zenész alkalmi együttműködésétől. Tekintsünk is el tőle. Inkább örüljünk annak, hogy egy újszerű kezdeményezés s egy kellemes este részesei lehetünk, s kíváncsian várjuk a koncertek nyomán készülő nagylemez megjelenését. Amelyről nemcsak a visszhangot, hanem a zenét is tisztábban hallhatjuk majd.

(turi)

Ica, az állomásfőnök

Mindent tudni kell

Az utcán bizonyára sok fiú fordul meg utána. Nem is csoda, hiszen csinos, fiatal lány Boros Ica. De megfordulnak utána a nők is, mert jól áll rajta a vasutasruha. Úgy mondja, mint a legdivatosabb kosztümöt. Csak a kabát galléjára nézve derül ki, hogy Boros Ica — mert így hívják Nagykerében — tiszt, de nem is akármilyen. Ő az állomásfőnök. Huszonegy éves és főnök. No nem egy nagy forgalmú állomáson, de Nagykerék is a vasút fontos része.

— Hány vonat jön idáig?
— Naponta hat. Azért nem kell féltetni, nem öl meg az unalom — magyarázza mosolygósan —, a vasútnál mindig van mit csinálni. Az igaz, hogy semmit sem szünetel el, mert erre rá vagyunk kényszerítve: oly sok a szabály, amit be kell tartanunk.

— Mindig vasutas akartál lenni?
— Nem, nem — tiltakozik.
— Tanítónő. Csak érettségi után nem vettek fel. Biharkeresztesen érettségiztem '76-ban. Akkor úgy gondoltam, szükségmegoldásnak jó

Sokat cseng a telefon (Fotó: Nagy Gábor)

lesz a vasút is. Így már szep-tembertől forgalmistaként dolgoztam.

— Szóval fogadtad és indítottad a vonatokat. Kellte ehhez érettségi?

— Persze hogy nem. Ráadásul nem is igazi forgalmista, csak forgalmi gyakoronok voltam. Mert a vasútnál végig kell járni a ranglétrát. Közben hogy, hogyanem elkezdett érdekelni, amit csináltak. Továbbtanulással is kecsgették. Aztán úgy döntöttem, maradok. Három év volt a gyakorlati idő. Az üzemi gyakorlatot — ez három hónap volt — a híres ferencvárosi pályaudvaron töltöttem. Akkor már éreztem is, tudtam is, hogy nem leszek hűtlen a vasúthoz, hiszen oly sok pénzbe kerültem. Az iskolaidő alatt ugyanis az átlagkeresetet kaptam. S ez nem volt kevés; ötezer forint. Forgalmi tagozatot végeztem, pedig a felvételi után az orvosi vizsgán „lecsoportosítottak”. Ez azt jelentette, hogy csak kereskedelmi téren dolgozhatok... De már akkor nem tettek át, így csak elvégeztem a forgalmi. 1980-ban Debrecenbe kerültem — s itt megáll a mesélésben, kiscsú megkérdezik a szó az emlékezésben.

— Nem vágyódsz el innen?
— Nem, hiszen itt nőttem fel. Maradok. A lakás is megvan — gondolkodik, mondja-e —, ha esetleg férjhez mennék.
— Tervezted?
— Egyelőre még csak távlatiba.

Beszélgetésünket egy forgalmista belépése zavarja meg. Munkát hozott. Kellő tisztelettel nyújtja át a papírokat. Mondana is valamit, de a vendég előtt nem jön a nyelvére. S hogy ne zavarjak, elköszönök.

— S most mégis itt vagy. Hogy sikerült?

— Valahogy úgy alakult, hogy felajánlották a kismarmjai állomásfőnökséget. Vagyis ott még vezető állomás-kezelő voltam. Az kisebb, mint Kereké, így ott nem állomásfőnöki titulus jár. Nagyzomlinból jártam át mindennap a kismotorommal. Éjszaka is menni kellett. Nehéz volt. Egyszer csak, úgy tavaly ősz vége felé, megkérdezték, nem vállalnám-e el Nagykeréket. S most itt vagyok.

— A régiek hogy fogadtak?
— Nyolc beosztottam van. Azt hiszem, jól kijövünk egymással. Bár ez így sablonos, de igaz. Eleinte feltem, mit szólnak majd. Nő is, fiatal is... De sikerült elfogadtatnom magam. Annak ellenére, hogy tegeződnék, megadják a tiszteletet. A reggeli szolgálatellenőrzés-kor is szabályosan jelentenek.

— Segítségére is voltak?
— Természetesen. De kérdezni nem szabad. Mindent tudni kell.
— Szolgálat után mit csinálnsz?
— Olvasgatok. Itt kaptam lakást az állomás épületében. Nem kell messzire hazamenni. Jó a lakás, csak a víz nincs bent.

— Nem vágyódsz el innen?
— Nem, hiszen itt nőttem fel. Maradok. A lakás is megvan — gondolkodik, mondja-e —, ha esetleg férjhez mennék.
— Tervezted?
— Egyelőre még csak távlatiba.

Beszélgetésünket egy forgalmista belépése zavarja meg. Munkát hozott. Kellő tisztelettel nyújtja át a papírokat. Mondana is valamit, de a vendég előtt nem jön a nyelvére. S hogy ne zavarjak, elköszönök.

Iván Gizella

GRANDPIERRE LAJOS: Bűnügyi történet

Húsvéti locsolás

— Fáradjanak beljebb. A nagyszobában a szüleim a tévét nézik. Bocsássanak meg, hozzám megyünk. Valahogy elhelyezkedtek a szűk szobácskában, amelyben az asztalka mellett csak két szék fért el. Margit a heverőre ült.
— Nem szeretem a locsolkodást. Bebűdösítik az embert és a lakást, meg aztán isznak, lerészegednek. Másnap pedig nem tudnak dolgozni.
— Amint látja, mi józanok vagyunk.
— Mit kívánnak?
— Hivatalos ügyben járunk. A locsolói felől érdeklődünk.
— Szabad tudnom, hogy miért?
— Később, azt hiszem, kielégíthetem kívánságát. Szeretnék előbb egy-két kérdést tisztázni.
— Értem — mosolyodott el Margit. Rágyújtott. — A rendőrség kérdez, mi válaszolunk. Hát tessék!
— Háromnegyed tíz tájban kik voltak itt?
— Nehéz erre válaszolni. Az ember nem nézi folyton az órát. Talán csak akkor, ha vár valakit, s az késik. En nem vártam senkit. Gyermekek, a tanítványaim jöttek...
— Nyáradi Béla járt itt?
— Járt. Meglocsol, de a pontos időre nem emlékszem.
— Egyedül volt?
— Nem, negyedmagával jött.
— Kikkel?
— Tatár Misivel, Tarpai Józival és... Bozzaival. Ott ma láttam először. Már hangoskodtak. Igyekeztem gyorsan megszabadulni tőlük.

— Tatárt és Tarpait közelebről ismeri?
— Osztyáltársak voltunk. Idevalók. Húsvétkor minden évben meglocsolnak. Szokásból...
— Tehát közelebbi kapcsolatban nem áll egyikükkel sem?
— Nem. Elkövettek valamit?
— Miből gondolja?
— Egyszerű — nevetett Margit. — Maguk a rendőrségtől vannak...
— Felelek előbb feltett kérdésére: a Szattyán utcában leszűrva találták Nyáradi Bélát. Feltehetően három társa közül szűrta le valamelyik. Nyáradi a mentők vitték el. Most kórházban van. Tehát fontos, hogy segítségünk-re legyen.
— Leszúrták!... Meg is érdemelte, ha ilyen társaságba keveredett. Most már értem, hogy mit akarnak tőlem. Ismétlem, itt együtt voltok. De igaz, Béla, ahogy megfigyeltem, meg akart szabadulni tőlük. Egyedül akart menni Bodó Irénhez. Sajnálom, hogy nem kapcsolom. Nem értem meg jelzéseit, hogy a többiek tartóztassam itt.
— Ki szúrhatta le?
— Szerintem bármelyik a három közül. Jól be voltak állítva, amikor ideérkeztek. Pedig tíz óra alig volt. Fogalmam sincs, hogy hol ihattak annyit. Mivel szúrták le?
— Tőrrel.
— Egyiknél se láttam.
— Melyikre gyanakszik?
— Ismétlem, bármelyik elkövehette. Elég ittasok voltak hozzá. Mikor történt a bűncselekmény?
— Tizenkettő és egy óra között.
— Addig még ihattak... Nálunk ugyan nem, mert csak üdítővel kínáltam meg őket. A szemembe röhögtek.
— Ön szerint mind a hárman részegek voltak?
— Mind a négyen.
— Nyáradi egyelőre mellőzzük. Kire gyanakszik a leginkább?
— Hát Tarpaira. Hentes. A húsparban dolgozik. Tehát jártas az anatómiában...
— A húspariak sem követnek el több bűncselekményt a testi épség ellen, mint mások — figyelmeztette Pásztor.

Inf

A szokásos alkalmával a szomszédságban zongorázott alkalmi „ben” egy tincspáciens hajbőrítékba zárják elemzést végzőba. Néhány nap érkezik, amely figyelmeztetés zongorázott alkalmi között óvatossátempót fékezsebb életmódrakerülhető a ba. Mindez per csak a képzélfeltételnek ka ahhoz, hogy a net igaz legyen sérletek, amel is figyelemre szolgáltattak, jes sikerre. S hogy a haj je megbízhatóak, hátravan a s az elemzést v megszervezése

A vélet

A Magyar Akadémia Intézetének mecsó József, ak ga mostanában tatlantlan össz farktuskatatás het egy fizik szerte orvosok tatott modern hez? Való iga segített abban receni intézet. ban találkozko orvostudomár

— Korlátoz tőségeink mi ra kényszerül drága műszer építette eszkö. Egy ilyen eredményeké a röntgenfluor rendezés, amel lönböző anya tételének vizsgálatára. természetesen magfizikai mellett a fel lehetőségei is tak.

Bacsó Józ portja a szó szer közveti lta került. geológia, a k számos terül utóbbi téma dülőpontja — utóbb derült tusvizsgálato

— Közism ipari szenny ként az autóból az or mintegy 120 ólom kerül vancsiak vol roslakók mennyire té tól. A konce tából is me határozni, beszerzése fájdalomment Az ólomot pe talmazza.

Kiderült, h szervezetébe anyi ólom mint az egé nyezetben. De az is ki ATOMKI ólmon kívü nyolc-tíz ké tatható ki a adáson vető ötlet megfo érdemes le keresni bizo és a hajban és nyomelet szén ha talá csolat, a viz egyszerűen — Sokszor korunk két rák és az is fekvő volt, az úton pr kontrollál ó rákos bete mintákban

Miről árulkodik a kalciumszint?

Infarktusjelek a hajban?

A szokásos évi tüdőszűrés alkalmával a röntgenkép szomszédságában berendezett alkalmi „borbélyműhelyben” egy tincset levágnak a páciens hajából, a fűtőt borítékba zárják és elküldik az elemzést végző laboratóriumba. Néhány nap múlva levél érkezik, amelyben határozott figyelmetelés olvasható: bizonyos jelek a szívinfarktus közeledtét sejtetik. Tehát fokozott óvatosság: a munkatempót fékezve, egészségesebb életmódra térve még elkerülhető a baj.

Mindez persze ma még csak a képzelet játéka. Két feltételnek kell teljesülnie ahhoz, hogy az iménti történet igaz legyen. Azok a kísérletek, amelyek már eddig is figyelemre méltó adatokat szolgáltatottak, vezessenek teljes sikerre. S ha már eldőlt, hogy a haj jelzései valóban megbízhatóak, akkor még hátravan a szűrőhálózat, s az elemzést végző központok megszervezése.

A véletlen segít

A Magyar Tudományos Akadémia Atommagkutató Intézetének munkatársa **Bacsó József**, akinek munkássága mostanában elválaszthatatlanul összefonódik az infarktus kutatással. Mi köze lehet egy fizikusnak a világ-szerte orvosok ezrei által kutattatott modern népbetegséghez? Való igaz, a véletlen is segített abban, hogy a debreceni intézet laboratóriumában találkozzék a fizika és az orvostudomány.

Korlátozott anyagi lehetőségeink miatt gyakran arra kényszerülünk, hogy a drága műszereket magunk építette eszközökkel pótoljuk. Egy ilyen műszerfejlesztés eredményeként született meg a röntgenfluoreszcencia berendezés, amely alkalmas különböző anyagok elemi összetételének roncsolásmentes vizsgálatára. A munka során természetesen az eredeti, magfizikai alkalmazások mellett a felhasználás egyéb lehetőségei is eszünkbe jutottak.

Bacsó József és kutatócsoportja a szoban forgó műszer közvetítésével kapcsolatba került már az ipar, a geológia, a környezetvédelem számos területével. Épp az utóbbi témakör volt a kiindulópontja — ez persze csak utóbb derült ki — az infarktusvizsgálatoknak.

Közismert, hogy részben ipari szennyezésből, de főként az autók kipufogógázából az országban évente mintegy 1200–1300 tonnányi ólom kerül a levegőbe. Kiváncsiak voltunk, vajon a városlakók ólomterhelése mennyire tér el a falusiakétól. A koncentrációt vérmintából is meg tudtuk volna határozni, de a hajtincsek beszerzése egyszerűbbnek, fájdalommentesnek látszott. Az ólomot pedig a haj is tartalmazza.

Kiderült, hogy a városlakók szervezetében ötször-tízszer annyi ólom halmozódik fel, mint az egészségesebb környezetben élő falusiakéban. De az is kiderült, hogy az ATOMKI műszereivel az ólmon kívül még további nyolc-tíz kémiai elem mutatható ki a hajban. Egy előadásán vetődött fel először az ötlet megfogalmazása: talán érdemes lenne összefüggést keresni bizonyos betegségek és a hajban található elemek és nyomelemek között. Hiszen ha található efféle kapcsolat, a vizsgálatok nagyon egyszerűen elvégezhetők.

Sokszor elhangzott már: korunk két népbetegsége a rák és az infarktus. Kézenfekvő volt, hogy először ezen az úton próbálkozzunk. A kontrollal összehasonlítva a rákos betegektől vett hajmintákban semmi feltűnő

nem tapasztaltunk, az infarktusban átesettektől kapott mintákban viszont annál inkább. Nevezetesen: az infarktus után levágott hajban sokszor kevesebb kalcium található, mint az egészségesekben. Az igazsághoz tartozik, hogy korábban még az sem volt ismert, hogy a hajban egyáltalán van kalcium.

— Ha pedig a kalciumnak valóban van valamilyen szerepe az infarktusban — a koncentráció megváltozása akár okozója, akár csak következménye vagy kísérőjelensége a bajnak —, a vizsgálat eredménye felhasználható a veszély jelzésére. Hiszen ne feledjük: a hajban lecsökkent kalciumszint a tragédia bekövetkezését megelőző hónapokban épült le. Ez azonban még csak hipotézis.

Rizikófaktorok

Az alapkérdés tehát: valóban jellemző-e az infarktusra a kalcium mennyisége, s nemcsak véletlen eredményről van szó?

Több oldalú ellenőrzés után biztos voltam abban, hogy a mérésben nincs hiba. Ebből arra következtettem, hogy valamilyen élettani összefüggésnek kell lenni a kalciumszint és az infarktus között. További méréseket végeztünk, most már tudatosan válogatva, egyrészt az orvosilag ellenőrizhetően egészséges emberek hajmintáit, másrészt pedig az infarktusban átesett betegeket. A Debreceni Orvostudományi Egyetem III. számú belklinikájának munkatársaival dolgoztunk együtt, de kaptunk mintákat máshonnan is. A mérési eredmények egybehangzóak: az infarktus után vett hajban jóval kevesebb a kalcium.

A kísérletsorozat következő állomásaként azt vizsgáltuk meg, hogyan függ össze a kalciumszint alakulása az infarktus általánosan megelőző, nemzetközileg is elismert rizikófaktorokkal? Régtől tudjuk, hogy akinek például magas a vérnyomása, a vércukorszintje, s ráadásul még vese-magán némi súlyfelesleg is, könnyebben kap infarktus, mint az említett tünetektől mentes emberek. Debrecen egyik legnagyobb gyárában, a Magyar Gördülőcsapágy Művekben az üzem-egészségügyi szolgálat és Szűcs Miklós főorvos közreműködésével 217 dolgozó egészségügyi bizonyítványát állították ki, ezúttal a rizikófaktorok és a kalciumszint együttes alakulására is figyelve.

A vizsgálatnak két fontos eredménye volt. A kalciumszint szerint két csoportot lehetett alakítani. Az egyikbe a különböző kalciumszint előfordulását ábrázoló úgynevezett eloszlásgörbe kísérletesen megegyezett az infarktus után vett minták görbéjével; míg a másik csoportban az adatok az egészségesekkel voltak azonosak.

A másik kérdés: van-e összefüggés a kalciumszint és az egyes rizikófaktorok között? Más szavakkal: ha valaki a hagyományos, már említett tünetek miatt veszélyeztetettnek tekinthető, akkor ezt a veszélyeztetettséget jelzi-e a kalciumszint is? Nos, erre a kérdésre eddig még nem sikerült egyértelmű választ adni. Kimutatható ugyan kapcsolat, de a szakemberek szóhasználatát kölcsönözve szignifikáns, azaz csaknem abszolút biztos összefüggés nem.

Megfejteti a titkot

Horváth Sándor, a Debreceni Orvostudományi Egyetem tanársegéde évek óta foglalkozik infarktusos betegekkel, hiszen ő a klinika egyik intenzív osztályának vezetője. Bacsó Józseffel együtt igyekeznek megfejtetni a kalciumszint „titkát”, de benne talán több a kételkedés.

A Gördülőcsapágy Művekben végzett vizsgálat valóban hozott érdekes, mondhatni meglepő eredményeket, de döntő összefüggést a kal-

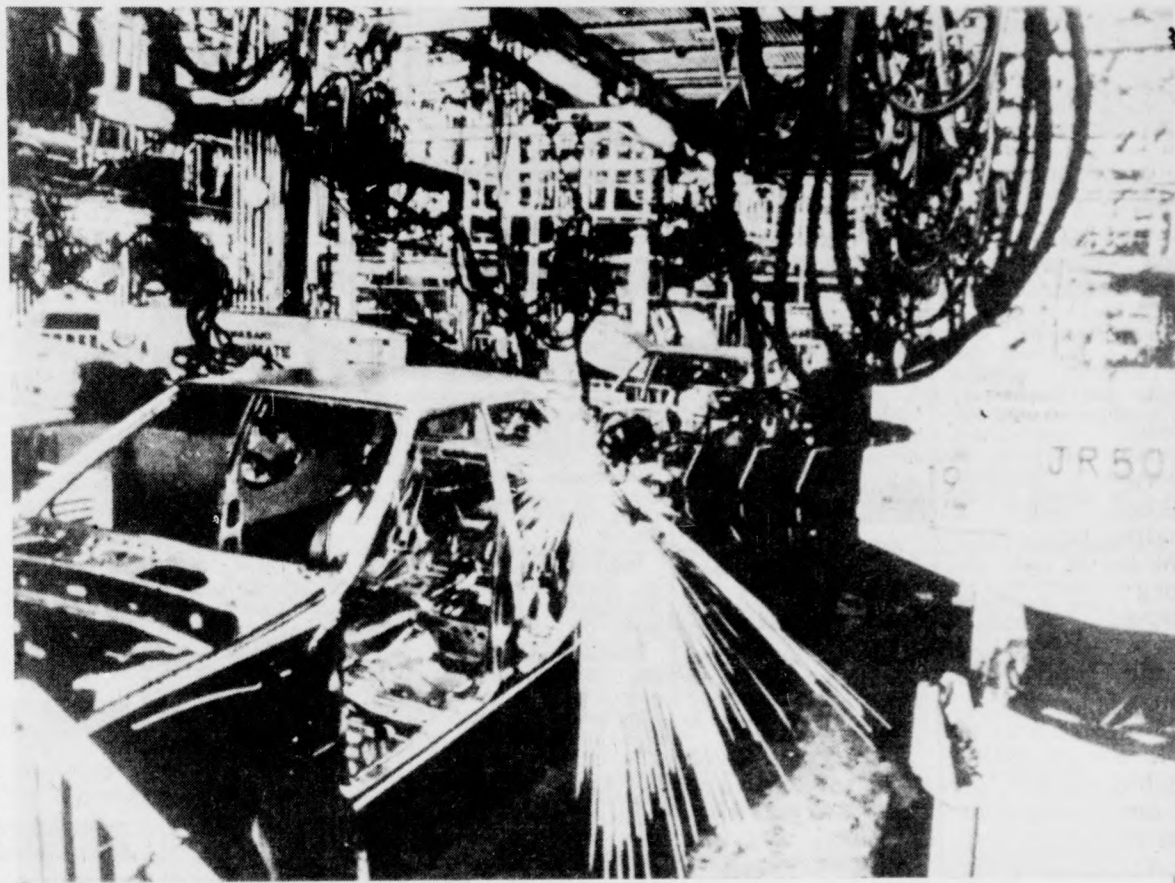
ciumszint és a többi rizikófaktor között nem találtak. Találtak viszont tendenciákat, amelyek elegendő indítékot adtak a kísérletek folytatásához.

A kísérletek már évek óta folynak, a gyári felmérés például 1978-ban volt. Hogyan lehetne gyorsítani a munkát, mi segíthetne a nyitott kérdések megválaszolásában?

Mindenekelőtt sokkal több statisztikai adatra lenne szükségünk, több szűrővizsgálati csoport és infarktusban átesett beteg hajmintáiból — mondja Horváth Sándor. — Ez alapfeltétele annak, hogy az eredményeket pontosíthassuk, hogy tényleges törvényszerűségeket mondhatunk ki. Ehhez szívesen vennénk más kórházak, klinikák segítségét is, hiszen a mintavétel roppant egyszerű, többől le kell venni egy hajtincset. Jó lenne megismételni az MGM-ben végzett vizsgálatot is, vajon előfordult-e infarktus az akkor veszélyeztetettnek mondottak között? Szükség lenne más szakmák bekapcsolására, hiszen lehet, hogy nem fizikus, nem orvos, hanem éppen egy biokémikus vagy sejtbiológus adhatja meg a keresett választ.

A kísérleteket folytatják. Az eddigi eredmények alapján érdemes is folytatni, hogy mielőbb kimondhassák a végső szót: alkalmas vagy nem alkalmas a hajvizsgálat az infarktusveszély jelzésére.

Görömbölyi László
(Megjelent a Magyar Nemzet 1982. január 19-i számában)

Robotok - ma és holnap

A robotok nemrégiben még a tudomány-fantasztikus irodalom kedvenc szereplői voltak, bár századunk elején az elektrotechnika, a fizika és az elektronika eredményei alapján valóban konstruáltak ember formájú automatákat, amelyek beindították a porszívót, meggyújtották a villanyt, és az utasításokat fűttségóra hajtották végre. Ezekről a gépekről azonban bebizonyosodott, hogy semmi többek, mint haszontalan, költséges játékok.

A további fejlesztésnek az adott értelmet, hogy olyan automata gépek készüljenek, amelyek helyettesítik az emberi munkaerőt. Az ember munkaereje ugyanis korlátozott. Az ember képtelen nagyon kedvezőtlen feltételek között tartósan dolgozni, a gépekhez képest viszonylag lassú, csupán kis erőt tud kifejteni, és megszakítás nélkül rövid ideig képes dolgozni. Az automatizálás célja tehát az emberi munkaerő pótlása, és korunkban erre már számos működő, üzemelő példát ismerünk, például az öntőgépek kirakásánál, a kemencék megrakásánál, a kovácsprések üzemeltetésénél. Mindezek egyébként zajos, rossz levegőjű munkahelyek.

Japánban, a Datsun autógyárban üzembe helyezték olyan gépsort, amely automatikusan, emberi kéz érintése nélkül állítja össze és hegeszti az autók-

rosszéria elemeit. A kocsik hátsó részét egy emelőszerszám automatikusan levelezi a kényszerhajtású és gravitációs függesztőberendezésről, és egy felfogó készülékre ereszti le. Egy áramkör zárul, és a kocsik máris odagördül az első művelet helyére, összetalálkozik a kocsik elülső részével. Kombinált markoló és fordító gépegyesek „hozzák össze” a kocsik mellő és hátsó részét. A sajtoló-hegesztő készülék felfogóberendezésében a karosszériát rögzítő berendezések a szükséges helyzetbe illesztik. Befordul egy ajtókeret, amely biztosítja az ajtó mérethűségét. Hegesztési szikrák röpöknek néhány másodpercig, s a kocsik mellő és hátsó része máris mereven összefüggő egységgé áll össze. Az intelligens robotgép érzékelő mechanizmusokkal van felszerelve, ki tudja számítani saját pályáját, önállóan koordinálja a manővereit, és a munkavégzés függvényében logikus helyzetváltoztatásra is képes. A szakemberek szerint az első ilyen igazi intelligens robotgépek 1984-ben lépnek működésbe.

Képünkön: a japán Datsun-cég robotgépe, amely teljesen automatikusan állítja össze az autók karosszériáját. Csak a javításokhoz és karbantartáshoz alkalmaznak emberi munkaerőt.

(MTI Külföldi Képszolgálat — KS)

Francia helikopterek

A francia helikopterek története 1923 januárjában kezdődött, amikor Juan de la Cierva C 4-es autogiro típusú levegőbe emelkedő, s ebben az országban is megindult a forgószárnyas repülés kezdete. A francia helikoptergyártás a második világháború után, az ötvenes években zárkózott fel a világ élvonalához, az amerikai, a szovjet és az angol helikopteriparhoz. 1957-ben több gyár fúziója során megalakult a Sud-Aviation Konzern, és ebből azóta számos nagysikerű francia típus került ki belső és külső használatra. Addig meg indig több francia gyár és tervezőiroda foglalkozott a helikopterek fejlesztésével: így a Breguet, a Nord-Aviation, a Suac stb.

A dugattyús korszakot 1955-ben váltotta fel a gázturbina,

amikor ilyen hajtóművet kapott az Alouette II. helikoptertípus. 1970-ben a gázturbina további terjedésének lehettek szemtanúi a franciák. A múlt évtizedben már a legtöbb katonai és polgári rendeltetésű helikoptert gázturbínával terveztek.

A képünkön látható SA-365 Dauphin katonai és polgári célokra egyaránt bevált típus, amelyből (Dauphin I. és II.) eddig harminc országban kb. 400 darabot adtak el. Egyébként 80 ország vásárolt eddig abból a 12 helikoptertípusból, amelyet Franciaországban gyártanak. Polgári vonalon ezek a helikopterek beváltak a tengeri és a hegyi mentésnél, egészségügyi célokra, valamint kőtélpálya építésénél, tengeri fűrészigetek kiszolgálásánál stb. (KS)

HÍREK — ÉRDEKESSEGEK

IPARI ROBOTOK

Több mint tizenöt éve már, hogy a napi- és hetilapok hasábjain időről időre olvashatunk a kezdetben rendkívül egyszerű, tökéletlen, majd egyre sokoldalúbbá váló robotemberekről. A fejlett ipari országokban a korszerű robotokat elsősorban olyan helyeken alkalmazzák, ahol többször vagy milliószor kell ugyanazt a műveletet milliméteres pontossággal megismételni; vagy ott, ahol a munkakörülmények károsak, veszélyesek az emberre (például festőműhelyek, hegesztőüzemek, vegyi gyárak stb.). Az NSZK-ban jelenleg mintegy 600 ipari robot dolgozik.

A KUKORICA MÚLTJA

A mai kukorica valószínűleg a teosinte nevű vadon élő fűfélé volt, ellenben nem ismerjük még azokat az átmeneti alakokat, amelyek például a gabonafélék esetében egyértelművé teszik a származást. A nemesítési kísérletekkel most reprodukálhatóvá váltak a teosinte és a kukorica közötti alakok, köztük számos olyan is, amelyeket a régészek a több ezer éves mexikói romok között találtak.

A mai kukorica tehát egy „torzszülött”, amelyet a több

mint hétezer éve folyó mesterséges szelekció hozott létre és tart fenn.

SZÉN-DIOXID A LÉGKÖRBE

Az atmoszféra szén-dioxid-koncentrációja nő. A klimatológusok ennek következményeként a földi légkör globális felmelegedését, az eső öntözte zónák hatásainak eltolódását és az Antarktisz jegének részbeni felolvadását jósolják. Úgy vélik, hogy a szén-dioxid-koncentráció megduplázódása a jövő század közepére fog bekövetkezni — ez a földi atmoszféra átlaghőmérsékletének 2–2,5 C-fokos emelkedését okozza majd. Ennek összes kihatásait ma még nem tudjuk felmérni, de nagyon valószínű, hogy befolyással lesz a mezőgazdasági termények mennyiségére.

A közelmúltban két nemzetközi konferencia is foglalkozott azzal, hogy milyen, az egész világra kiterjedő intézkedésekre volna szükség ahhoz, hogy csökkenjen a szén-dioxid-koncentráció. A tudósok szerint a jövő században bekövetkező zavar elhárítását ma kell megkezdeni. Több kutató egyenesen katasztrófalissnak tartja atmoszféránk ilyen mértékű melegedését, még ha az fokozatosan következne is be.

A Berettyó Skála-Coop Áruház
FEHÉRNEMŰK ÉS RÖVID-, KÖTÖTTÁRUK
SZÉLES VÁLASZTÉKAVAL
 várja vásárlóit a
TÉLI VÁSÁR
 alatt.
 Ruházati osztályaink február 1-13-ig
 a szezonális cikkeket 30-40% engedménnyel árusítják.
 Berettyóújfalui és Vidéke ÁFÉSZ.

MAGÁNGÉPKOCSI-TULAJDONOSOK
ÉS KÖZÜLETEK FIGYELMÉBE!
 Autókarptóztatást, üléslek felújítását, védőhuzatok készítését minden típusú gépkocsihoz vállalja a
Debreceni Finommechanikai Vállalat gépkocsijavító üzeme
 Debrecen, Szabadság útja 92.
 Telefon: 17-777/43.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS!
 A Hajdú-Bihar megyei Vendéglátó Vállalat 1982. május 1-től öt szezonidőszakra 1987. október 31-ig terjedő időre
SZERZŐDÉSES ÜZEMELTETÉSRE ÁTADJA A KÖVETKEZŐ SZEZONÁLIS ÜZLETEKET:
 402. sz. Kakascsárda büfé, III. osztály, Debrecen, Gyógyfürdő területén;
 363. sz. Strand eszpresszó, III. osztály, Hajdúnánás, Strandfürdő területén;
 1982. március 26-tól 1987. március 25-ig terjedő időszakra pályázatot hirdetünk az alábbi üzletek szerződéses üzemeltetésére:
 524. sz. Újkerti büfé, III. osztály, Debrecen, Szabó István altábornagy tér 8.;
 464. sz. Finom falatok biosztró, III. osztály, Hajdúnánás, Kossuth u. 13.;
 A versenytárgyalás 1982. március 3-án 8 órakor lesz az Aranybika konferenciatermében, Debrecen, Vörös Hadsereg útja 11-15. sz. alatt.
 A pályázatokat 1982. február 22-ig kell benyújtani a vállalat központjába. (Debrecen, Vörös Hadsereg útja 26/A, I. emelet.)
 A tájékoztató adatokat és bővebb felvilágosítást a vállalat központjában dr. Borsy János jogtanácsos ad. (Debrecen, Vörös Hadsereg útja 26/A, I. emelet, telefon: 12-741.)

HÁZ

Hajdúszoboszlón Westlányi u. 32. szám alatt 2 szobás előkeres családi ház (fürdővezeték) igényesen is eladó. Azonnal beköltözhető. Ugyanitt ingoványos értékesítés is. Érdeklődőket 1982. február 27-28-án várjuk, Vidék.

Hajdúszoboszlón, Kun Béla utca 39. számú régi ház, 637 négyzetméter területtel eladó. Érdeklődni 3531 Miskolc, Chlepkó Ede u. 1. Berényi, Hajdúszoboszló, Kun Béla u. 47.

Azonnal beköltözhető eladó a Pacsirta u. 23. szám alatt egy darab 3 szobás + fürdőszoba + nagy szuterénből álló ház, valamint az udvarban egy darab 2 szobás + fürdőszoba önálló ház. Közvetlen is. Érdeklődni a helyszínen egész nap.

Egyszoba-összkomfortos házra eladó. Nyíl u. 37. sz.

LAKÁS

280 ezer Ft kp-val + OTP-átvállalással lakásmegoldást keresek. 1 + 2" jellegre a kiadóba.

3 szoba-összkomfortos, erkélyes tanács lakásunk elcserejük 2 db 1 + 2" jellegre, valamint 2 tanács lakásra, vagy 2 db 1 + 2" jellegre a kiadóba.

3 szobás tanács összkomfortos lakásunkat elcserejük 2 szoba + étkezőre. „Diszkrét” jellegre a kiadóba.

Simonfi úton háromszobás, hallos, ebédős örökzöld garázzsal eladó. Érdeklődni: Damjanich u. 25. II. 9.

INGATLAN

Tokajban a város főút 800 négyzetm. területű eladó. Érdeklődni lehet: Tokaj, Óvár u. 7. Telefon: 154.

APRÓHIRDETÉSEK

BÚTOR

Mindenféle szép bútor vételre és eladásra. Arany János utca 13. Telefon: 20-019.

ALBÉRLET

Főbérlet nélküli kis szoba-konyha albérletre kiadó. Érdeklődni: Eötvös u. 5. 3. ajtó.

Fiatal házaspár főbérlet nélküli albérlet lakást keres hosszabb időre. Ajánlatokat „Február hó” jellegre ármezővel a kiadóba.

Szoba, konyha, fürdőszoba-használattal kiadó. Hámán Kató út 71/B VI. 27.

Hajdúszoboszló központjában 2 szoba-összkomfortos lakás több évre kiadó. „IBUSZ-on keresztül” jellegre a kiadóba.

ÁLLÁS

Nőfodrász, kozmetikai és lábápoló szalonunkba igényes nőfodrász-segédet felvesszünk. Telefon: 10-879. Debrecen, Borz u. 25. Tar-fodrász.

Fiatal nőfodrász szakmunkást vagy női fodrászban jártas dolgozót alkalmazzunk. Forgalmassá lettemben. „Debrecenben 20 km” jellegre a kiadóba.

Orvosegyetemre biológiai felkészítést vállalok. „Egyetemi dolgozó 082 428” jellegre a Hirdetőbe.

JÁRMŰ

Renault-16 személygépkocsi bontva eladó. Érdeklődni Berettyóújfalui, Radnóti u. 21. sz. alatt vagy a 118-as telefonon.

Barkas mikrobusz eladó. Irányár: 86 000 Ft vagy kisebbre cserélem. Debrecen, Úttörő u. 15.

BÚTOR

Mindenféle szép bútor vételre és eladásra. Arany János utca 13. Telefon: 20-019.

Székényes, reklámok, egyedi bútorok vételre, eladásra. Pásti u. 8.

Eladók konyhagarnitúrák, szekrények, asztalok, reklámok, aljakok, előszobafalok, deszkák, lécek, lemezajtások, rádiók, gyermekkosci, járókák, csatornák, csatornavasak, ácskapcsok, antennák csövel, vas, csempe- és lemez olajkályhák, fűtőcsövek, szeneslapátok, asztali tüzhelyek, gáz-, villanyrezsó, falimellegzők, gázkonvektorok és egyéb ingóságok. Arany János u. 50. szám.

175 cm magas, barna segédmunkás egy főgyermekkel keresi hozzá illő nő ismeretségi házasság céljából. „Várlak” jellegre a kiadóba.

48 éves, 175 cm magas, nőtelen, barna, leszázalékolt, egyedül élő férfi ezúton keresi rendes, komoly nő ismeretségi házasság céljából. Lakás van, csak komoly szándékkal. „Piros róza” jellegre a kiadóba.

160 cm magas, barna, egyszerű övezgyasszony vagyok. Kerem az a rendes övezgyembert házasság céljából, aki 59 éves, főbérlet lakással rendelkező nő feleségül venne. „Orgona” jellegre a kiadóba.

HÁZASSÁG

26 éves, diplomás, jó egzisztenciával, lakással rendelkező nő hasonló adottságú, családcentrikus, káros szenvedélyektől mentes férfi ismeretségi céljából. Fényképet kérek „Irti”, ha szeretted a szép otthon” jellegre a kiadóba.

160 cm magas, barna, 55 éves övezgyasszony, vagyok, kerem az a rendes övezgyembert ismeretségi házasság céljából 60 évesig, főbérlet lakással rendelkező, „Özvegy” jellegre a kiadóba.

30 éves, elvált, egy gyermekkel, rendezett anyagiakkal rendelkező nő megismerkedne házasság céljából korbán hozzá illő, jól szituált, független vagy gyermekét egyedül nevelő férfival. Fényképes válaszokat várok. „Oszintés és bizalom 082 410” jellegre a Hirdetőbe.

ÁLLAT

Vizsla szuka keresi gazdáját. Telefon: 10-494.

EGYÉB

Debrecenben garázs eladó a Darabos utcán. Telefon: 12-747.

ÁLLAT

Vizsla szuka keresi gazdáját. Telefon: 10-494.

EGYÉB

Debrecenben garázs eladó a Darabos utcán. Telefon: 12-747.

ÁLLAT

Vizsla szuka keresi gazdáját. Telefon: 10-494.

EGYÉB

Debrecenben garázs eladó a Darabos utcán. Telefon: 12-747.

Dolgozókat alkalmaznak

A Debreceni Könyvkötő és Dobozkészítő Ipari Szövetkezet felvessz magányos gépmestert, papírpári vágó szakmunkást, keresi lakatos szakmunkást, műszaki rajzoló és segédmunkásokat. Jelentkezés: Debrecen, Bán u. 28. sz.

Gyors- és gépirót, szerszám- és forgácsoló technológus, műszaki fejlesztőt, energiatechnikus felvételre. Jelentkezni lehet a Kéziszerszámgyár püspökudányi gyáregység személyzeti vezetőjénél. Berezés megállapodás szerint.

EGRESTERMELŐK, FIGYELEM!

A DERECSKE ÉS VIDÉKE ÁFÉSZ
 A VOLT ZÖLDÉRT VÁLLALAT TERÜLETÉN

az egresszerződés kötéseit az alábbi helyeken megkezdte:

1. I. sz. központi telep, Debrecen, Mikepércsi út 10.;
2. Tárótelep, Debrecen, Diószegi út;
3. Nagy Sándor, Debrecen, Eprekerti u. 19., naponta 14-20 óráig;
4. Papp Sándorné, Debrecen, Knežich K. u. 19., naponta 9-18 óráig;
5. Hevesi Istvánné, Debrecen, Kurucz u. 78., naponta 14-18 óráig;
6. Bulátó Jánosné, Debrecen, Monostorpályi út 67., naponta 8-14 óráig;
7. Széles Istvánné, Debrecen, Sámsoni út 5., Japánakác vendéglő, péntek, szombat, vasárnap napokon 9-15 óráig;
8. Kapusi János, Debrecen, Szávay Gy. u. 22., kerekestelepi fürdővendéglő, péntek, szombat, vasárnap 9-20 óráig;
9. Hajnal László, Debrecen, Vásárcsarnok, 207. sz. pavilonban, naponta 9-12 óráig;
10. Vass Jánosné, Debrecen, Dombostanya, erdőház, felv. telep;
11. Özv. Nagy Sándorné, Debrecen, Huszár Gál u. 39., naponta 15-19 óráig;
12. Nagy Lajos, Mikepércs, volt ZÖLDÉRT felv. telep, naponta 7.30-16.30 óráig.

ÁFÉSZ DERECSKE

A Hajdú-Bihar megyei Tanács Építőipari Vállalat felvételre keres
 kőműves, ács, asztalos, festő, autószerelő, villanyszerelő, hegesztő, szak- és betanított munkásokat, valamint faipari gépmunkást szerkezetöntéshez, betonozó, rakodót, segédmunkást.
 Fűtkezés, napi munkásszállítás, munkásszálló biztosított.
JELENTKEZÉS
 a munkaügyi osztályon,
 Debrecen, Simonffy u. 34-36. sz.

ÉRDEMES MEGNÉZNI
 A
téli vásár
ENGEDMÉNYES ÁRUIT!
 FEBRUÁR 1-13-IG
 AMIKOR
 30-40%-OS
 ENGEDMÉNNYEL
 VÁSÁROLHAT.

VÁRJUK
 KEDVES VÁSÁRLÓINKAT
 DEBRECENI ÉS VIDÉKI
 SZAKÜZLETEINKBEN,
 UNIÓ ÁRUHÁZUNKBAN!

UNIÓ
 ÁRUHÁZ

A
 Debreceni Konzervgyár
felvételre keres
 lakatosokat.
 Jelentkezés a gyár munkaügyi osztályán.
 Ne jelentkezzenek azok, akik egy éven belül kétszer vagy annál többször változtattak munkahelyet.

FOGADÓNAP

AZ OROSHÁZI HATÁRŐR LAKTANYÁBAN
MINDEN KEDDEN
 9-12 óráig
 a határőrkerület parancsnokság hivatalos helyiségeiben fogadja a határterületi lakosokat, a sorállomány hozzátartozóit kérelmek, bejelentések meghallgatása és intézése céljából.
KERÜLETPARANCSNOK

Napozás... IDEGENFOR...

GYÁSZHÍREK

Fájó szívvel tudatjuk, hogy K. NAGY SÁNDOR 79 éves korában hirtelen elhunyt. Szeretett halottunk temetése 1982. február 2-án, 10 óra 30 perckor lesz a Köztemető 2. sz. ravatalozó termében polgári szertartás szerint. A gyászoló család, Lakás: Debrecen, Sebes u. 13.
 Fajdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy drága jó gyermekünk, testvérünk, keresztifunk, unokatestvérünk és nagyon szeretett rokonunk, IFJ. KISS LÁSZLÓ, az Alföldi Nyomda dolgozója, 21 éves korában, rövid, súlyos szenvedés után örökre elhagyott bennünket. Drága halottunk temetése 1982. február 2-án, 10 órakor lesz a Köztemető 2. sz. ravatalozó termében egyházi szertartás szerint. A gyászoló család, Lakás: Debrecen, Alkotmány u. 6. sz.

Fájó szívvel tudatjuk, hogy szeretett édesanyám, nagyamam, dédanyamam, testvérem és jó rokonunk, ÖZV. ZÖLD ANDRÁSNE RÁCZ MARGIT 79 éves korában türelmemmel viselt súlyos szenvedés után csendesen elhunyt. Temetése 1982. február 2-án, fél 12 órakor lesz a Köztemető 3. sz. ravatalozó termében egyházi szertartás szerint. A gyászoló család, Lakás: Mák u. 10.

Fajdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy DR. GÁTHY LÁSZLÓ nyugalmazott járáshíró, szeretett jó férjem, édesapám, nagyapám, testvérünk, apósom és jó rokonunk 1982. január 28-án, életének 63. évében tragikus hirtelenséggel elhunyt. Drága halottunkot 1982. február 2-án, de. 11 órakor a debreceni Köztemető 1. o. 2. számú ravatalozó termében veszünk végső búcsút. A gyászoló család, Lakás: Debrecen, Arany János u. 2.

Fajdalomtól megtört szívvel tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy drága jó édesanyánk, ÖZV. D. SZABÓ JEREMIASNE Szabó Zsófia életének 90. évében elhunyt. Drága halottunkat február 1-én, hétfőn du. 3 órakor fogjuk a Köztemető díszravatalozójából egyházi szertartás szerint eltemetni. A gyászoló család.

Mély fájdalommal tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették DR. HADHÁZY BÉLA ügyvéd, közjegyző, az I. sz. ügyvédi munkaközösség nyugdíjasa, január 25-én, 79 éves korában csendesen elhunyt. Temetése február 2-án, kedden du. 14 órakor lesz a Köztemető 1. o. 2. sz. ravatalozó termében. A gyászoló család, Lakás: Tanácsköztársaság útja 34.

Mély fájdalommal tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették BARNÁ FERENC 57 éves korában, 1982. január 25-én, türelmemmel viselt szenvedés után elhunyt. Temetése 1982. február 2-án, kedden délután 13 órakor lesz a Köztemető I. o. 2. sz. ravatalozó termében polgári szertartás szerint. A gyászoló család, Lakás: Debrecen, Nyíl u. 46.

IMMÁR HÉJ

és Caravanning nem 40 ezerre vább szeretné helyeken 25 szervezet irán és az üzemi cs Tavalay a ki zett bel- és k venyeken. Pro tergeparton, déki körutazá Savudrián sze idősokban tó tok kedvelőin szervezetek sit érdeklődés.

A beföldi kemping a já kij üdülőfaluj klubtagok 194 geknek. A tó utas érkezett szakát” töltött Az elmúlt é Caravanning ránduló-külön események sz résztvevőknek valyi év másó Eger és So

Ebben az é üdülés, illetve érdemel a ne cenben a Vek nek. 1982-ben rák és a nyu keret terhére, technikai szer szlovákiai és viai üdülőtúr lálkozója az zésre, ahová indítani.

A Magyar zai kemping a szállásdíj pingekben a szezonban 35 ra a katalóg kedvezményt

A DMVSC tállya felvétel született fiatal kezés ma, vas órák a na Gocs Lajos ed

A herculesf noki zónavers dülőval a befő 11,5 (1 függő) (1), Ftacnik (0 10, Ambroz (0 Gheorghiu (0 8,5 (1), Faras (1), Csom 6,5

57 éves korában, 1982. január 25-én, türelmemmel viselt szenvedés után elhunyt. Temetése 1982. február 2-án, kedden délután 13 órakor lesz a Köztemető I. o. 2. sz. ravatalozó termében polgári szertartás szerint. A gyászoló család, Lakás: Debrecen, Nyíl u. 46.

A torontó Renaldo Ne másodperce

Napozás sítúra után a Tátrában. (MTI-foto — KS)

IDEGENFORGALMI KALEIDOSZKÓP

CAMPING- ÉS CARAVANNING KLUB

Immár hét éve működik hazánkban a Magyar Camping- és Caravanning Klub. Tagjainak száma 1981-ben már csaknem 40 ezerre nőtt, s a létszámot ebben az évben még tovább szeretnék gyarapítani. A fővárosban és a megyeszékhelyeken 25 önálló szervezete működik. Az önálló helyi szervezet irányítása mellett sorra alakulnak meg a városi és az üzemi csoportok is.

Tavaly a klub tagjai közül 8570-en vettek részt szervezett bel- és külföldi üdüléseken, körutazásokon és rendezvényeken. Programjuk közül a legnagyobb sikere a bolgár tergerparton, Kamcsiján szervezett üdülésnek és a hegyvidéki körutazásnak volt. Közkezdeltté vált a jugoszláviai Savudrián szervezett tengerparti üdülés is, ahol a nyári időszakban több mint 1500 klubtag vett részt. A téli sportok kedvelőinek pedig Csehszlovákiába és Jugoszláviába szervezett sítúrát, amelyek iránt szintén nagy volt az érdeklődés.

A belföldi üdülési lehetőségeket (Acsa kastély és park-kemping, a jászszentandrási kemping, Balatonberény, Gorkij üdülfalu) szintén nagy létszámban vették igénybe a klubtagok. 1981-ben 780 ezer vendége volt a hazai kempingeknek. A tókérszlovákiából pedig a tavalyi évben 1967 utas érkezett hazánkba, akik összesen 31 099 „vendégszékát” töltöttek el nálunk.

Az elmúlt évben egy új akciót indított a Camping- és Caravanning Klub, „Filléres karaván” névvel, amely kiránduló-különvonatokat jelent a különféle idegenforgalmi események színhelyének megközelítésére. A kiránduláson résztvevőknek egész napos programot kínál a klub. A tavalyi év második felében Siófok, Debrecen, Hajdúszoboszló, Eger és Sopron volt a különvonatok úticéja.

Ebben az évben a klub tagjai 38 bel- és külföldi túra, üdülés, illetve körutazás közül választhatnak. Kiemelést érdemel a nemzetközi kempingtálkozó, amelyet Debrecenben a Vekeri-tó mellett épülő új kempingben rendeznek. 1982-ben is indulnak a hagyományos görög-török túrák és a nyugat-európai körutazások, a lakossági valuta-keret terhére. A központilag szervezett autós csoportokat technikai személyzet és segélykocsi kíséri. Bővítik a csehszlovákiai és bulgáriai üdülési ajánlatokat és a jugoszláviai üdültúrákat is. A Duna menti országok kempingtálkozója az idén Ausztriában, Grazban kerül megrendezésre, ahová előreláthatólag 250 fős csoportot tud a klub indítani.

A Magyar Camping- és Caravanning Klub tagjai a hazai kempingekben 30 százalék kedvezménnyel részesülnek a szállásdíjából és a sátorhelydíjből. A Balaton-parti kempingekben a kedvezmény főszezonban 20, az elő- és utószezonban 35 százalék. A Nemzetközi Kempingigazolványra a katalógusban megjelölt kempingekben 5-10 százalék kedvezményt kapnak az igazolványok tulajdonosai.

O. É.

SOROKBAN

A DMVSC labdarúgó-szakosztály felváltotta az 1971 után született fiatalok részére. Jelentkezés ma, vasárnap délelőtt 11 órakor a nagyerdő stadionban Göcs Lajos edzőnél.

A herculesfürdői sakkvilágbajnoki zónaverseny állása öt fordulóval a befejezés előtt: Ribli 11,5 (1 függő), Suba (román) 10 (1), Ftacnik (csehszlovák) 10, Sax 10, Ambroz (csehszlovák) 9 (1), Georghiu (román) 9, Lukács 8,5 (1), Faragó 8 (1), Pintér 7 (1), Csom 6,5 (3) pont.

Debrecen úttörő jégkorong-válogatottja ma délelőtt 11 óratól a nagyerdő műjégpályán az elmúlt évi aranyérmes Újpesti Dózsa ellen vív bajnoki mérkőzést.

A torontói nemzetközi fedett pályás atlétikai viadalon Renaldo Nehemiah 5,92 másodpercere javította saját 5,98 másodpercet világsúcsát az 50 méteres gátfutásban.

SPORT

SPORT

SPORT

SPORT

KÉZILABDA MNK

Hatos döntő Budapesten

Holnap kezdődik a női kézilabda Magyar Népköztársasági Kupa országos hatos döntőjének küzdelemsorozata. Ismeretes, hogy a selejtezők során a DMVSC esélyes ellenfeleket maga mögé szorítva csoportelsőként harcolta ki a továbbjutást. A Magyar Kézilabda Szövetség a világbajnoki felkészülés jegyében tornajellegű sorozattal zárja az MNK küzdelmeit, hétfőtől vasárnapig (két pihenőnap közbeiktatásával) a fővárosban kerül sor a hatos döntő mérkőzéseire.

A debreceniek a Tatai úton levő BVSC sportszallóban ütik fel főhadiszállásukat, s a napi edzések mellett vesznek részt a tornán. Újdonság, hogy a Nyíregyházi Volán Dózsa együttesétől sikerült leigazolni a 15 esztendőes Szántó Annamariát. A tehetséges játékosra elsősorban a bal szélen szá-

mitanak a szakvezetők, de az edzéseken már bizonyította, hogy több poszton is használható. A debreceni klub tárgyalásokat folytat a BHG SE csapatával Barakó Ildikó átigazolása ügyében. Az MNK-döntő menetrendje.

Február 1., hétfő, 16 óratól: DMVSC-Epítők SC, Békéscsaba - Bakony Vegyész, Vasas - Bp. Spartacus. - Kedd, 16 óratól: Békéscsaba-Epítők, Vasas - DMVSC, Spartacus - Bakony Vegyész. - Csütörtök, 16 óratól: DMVSC-Bakony Vegyész, Békéscsaba-Spartacus, Vasas-Epítők. - Péntek, 16 óratól: Békéscsaba-DMVSC, Vasas-Bakony Vegyész, Spartacus-Epítők. - Vasárnap, 9 óratól: DMVSC-Spartacus, Epítők-Bakony Vegyész, Békéscsaba-Vasas.

Valamennyi mérkőzésre a Népstadion szomszédságában levő Körcsarnokban kerül sor. A keddi, második fordulót követően 20 órától rendezik a magyar és a lengyel férfivalogatott barátságos mérkőzést.

Csehszlovákiában a DUSE

Téli felkészülésének egyik szakaszát ismét tátrai alappal tölti a D. Universitas NB II-es labdarúgó együttese. A korábbi esztendőkhöz hasonlóan megfelelően újabb a nehezített hegyvidéki körülmények segítségével kívánják megalapozni az egyetemi klub labdarúgói a sikeres tavaszi szereplést. Ma, vasárnap reggel tizennyolc játékos, valamint öt vezető utazik Liptovsky Hradok városába, ahol a helyi Tesla vendégeként kététhetes edzőtáborozás veszt részt a csapat, s az említett időszak-

ban több előkészületi mérkőzést is vív a környékbeli I., illetve II. osztályú együttesekkel. Czédli Lajos ügyvezető elnök vezetésével az alábbi játékosok indulnak a tátrai táborozásra: Mező, Gulyás, valamint az Ózdról igazolt 19 esztendőes Szántó Zsolt kapus, Szabolcsi, Király, Pistár, Mohácsi, Makszin, Kiss I., Somogyi, Lutherán, Lakatos, Kerekes, Balla, Kincses, Novák, Zsuppos és az Ózdról Debrecenbe visszatért 25 esztendőes középcsatár, Magyar Balázs.

Mai sportműsor

Jégkorong
Nagyerdő műjégpálya, 11: Debrecen válogatott-Ujpesti Dózsa. (Országos úttörőbajnokság.)

Széchy, Nádasdi) - 17.20: D. Kinizsi-Derecske (női, dr. Andorkó, Kecskés). A téli teremtorna mérkőzése.

Kézilabda
Városi sportszallók, 10.50: Devecse-D. MEDICOR (leány, Nagy M., D. Szabó). - 11.40: D. Sportiskola-Földes (leány, Nagy M., D. Szabó) - 12.40: Balmazújváros-Hajdúböszörmény (férfi, Finta, Komáromi) - 13.40: D. Sportiskola-Gépipari (fiú, Mezőtelegi, D. Szabó) - 14.30: Hajdúböszörmény-Berettyóújfalui MSE (női, Széchy, Nádasdi) - 15.30: Hajdúszoboszlói Gázláng-Nádudvari Vörös Csillag (fiú, Katona, Pesti) - 16.20: D. Dózsa - Hajdúszoboszlói Gázláng (férfi).

Labdarúgás
DMVSC Vágóhid utcai salakpályája, 10.30: D. Kinizsi-Rakamaz. Edzőmérkőzés.

Röplabda
DMVSC Vágóhid utcai sportszallók, 11: DMVSC-Miskolci VSC (női, NB I.)

Sakk
Aranybika, Bartók terem, 8: A termelőszövetkezeti dolgozók megyei csapatversenye, férfi együttes részére. - DUSE-klubterem (Dóczy u.), 9: A vegyesmesterverseny újabb fordulója.

Röplabda NB I.

A női röplabda NB I tizedik helyén álló DMVSC együttese az MVSC ellen játszik a hétvégi kettős fordulóban. Az első összecsapást a hazai környezetben szereplő miskolciak nyerték 3:1 (-12, 13, 11, 8) arányban. A visszavágóra ma, vasárnap délelőtt 11 óratól a DMVSC Vágóhid utcai sportszallókban kerül sor.

A miskolci mérkőzésen a debreceniek Kolbe, Tóth, Nagy, Marek, Úry, Baloghné

- csere: Lévai összeállításban szerepeltek. Az első játszmában 0:5-ről fordított a DMVSC, s a második szettben még 8:2 arányban vezetett a vendég debreceni gárda. Ekkor azonban megtorpant a DMVSC, elsősorban a nyitásfogadásban hibázott sokat. Az első nyert játszmát követően két szoros és egy sima vesztett szett alakította ki a 3:1 arányú végeredményt. Jók: Nagy és Baloghné.

Edzőmérkőzés

DMVSC-Honvéd Papp SE 2-1 (2-0). Debrecen, vezetett Divinyi, DMVSC: Szűcs I. (Szabó J.) - Timár, Szigei, Garamvölgyi, Fodor - Czinkora, Feledi (Tóth), Menyhart - Varga, Kerekes (Szabó A.), Jankovics. A debreceniek Menyhart révén szereztek vezetést, majd Kerekes büntetőből lött gólt. Szünet után az egykori Kinizsi-középpályás, Andirkó rúgta a honvédek szépítő találatát. Kedden 14 óratól: DMVSC-Hajdúböszörmény.

SAKK

A DUSE sakk vegyesmesterversenyén éleződik a küzdelem, a negyedik és az ötödik fordulóban sok játszma maradt függőben. A debreceniek mérsékelttel szerepeltek az eddigi fordulóiban. Eredmények. IV. forduló: Boguszlavszkij-Filep 0,5-0,5, Honfi-Borsavölgyi 1-0, Mészáros-Ondi, Forgács-Lovas, Salánki-Borsi, Kovács-Deák függő. V. forduló: Borsavölgyi-Mészáros, Filep-Honfi függő, Lovas-Boguszlavszkij 0,5-0,5, Ondi-Kovács L. 1-0, Borsi-Forgács 1-0, Deák-Salánki 0-1. A hatodik fordulót ma délelőtt 9 órai kezdettel rendezik meg a DUSE klubházban. A mezőny élén Boguszlavszkij áll 4 ponttal, a sok függőjátszma miatt az élcsoport állása áttekinthetetlen.

Fiatalok kudarcjai (?) és tervei

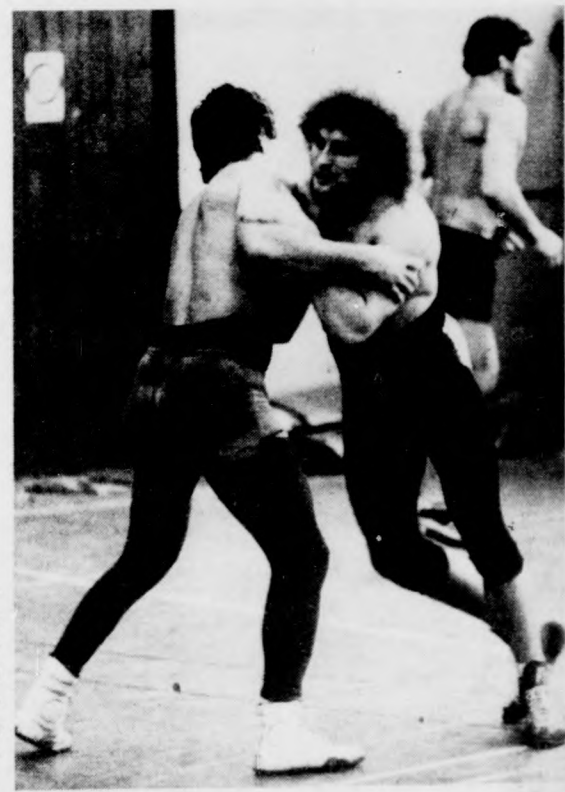
viszont kevesebb kockázattal a biztonsági fogások. Döntő jelentőséget kapott a csoportbeosztás, mely meghatározó az egész verseny végső kimenetelére. Előfordulhat, hogy olyan versenyző vívja a döntőt, aki a másik (erős) csoportból legjobb esetben sem jutott volna az első hat közé.

- Az elmúlt esztendő mérlege?

- Az év nem sikerült számomra. Sérülésem az Európa-bajnokságon kezdődött, illetve tetőzött. Már az alapozás során, Mátraházán volt egy gyomorgörcsöm. Egy héttig csak főtt krumplit ehettem. Azt hitték az orvosok, hogy múltó gyomorrontásom van, s emellett a 39 fokos lázam is ettől ered. Ennek ellenére készültem az EB-re. Nem sikerült a szereplésem. Kubában voltunk, s ott ismét rosszul lettem. Az országos bajnokságra valamennyire rendbejöttem, sikerült nyernem. Ismét másfél hónap kórházi kezelés várt rám, mivel vírusos tüdőgye kezdődött a tarkómon, majd krónikus nyombélhurutot kaptam. A világbajnokság előtt két héttel történt ez, s így nem válhattam a szereplést.

- Ennyi hátráltató tényező után mit vár az új évtől?

- Jelenleg intenzíven készülök az 1982. évi versenyekre, végzem a részemre kiszabott munkát. Hogy ez mire elegendő? Majd elvált a szőnyegen. Jelenleg a Spartacusban vagyok, edesapám mellett, aki a világon a legboldogabb birkózóedző. Mint versenyző is, neki köszönhetek legtöbbet, tőle kezdtem tanulni már kisgyermekkoromban. Esélyek? Ki merem jelenteni, s ki is akarom jelenteni, hogy Los Angelesben ismét megnyerem az olimpiát! Ezért küzdök, célnak harcolok. Ez nem mindent alárendelek. Addig nem nőülök, s mivel nem dohányzom, nem iszom - úgy hiszem, az eredmény nem maradhat el.

Növényi Norbert, a végletek embere. A könyven felejthető 1981-es esztendő után az idén ismét nagy tervekkel délelget

Gáspár Tamás, az FTC birkózója, az 1981. évi világbajnokság döntőjének vesztese. A kijelentés egyoldalú, hiszen valószínű, hogy a döntő másik résztvevője, a szovjet Szaladze ezt másképpen fogalmazná. Ez természetes is lenne, hiszen Gáspár ellen rövid idő alatt kétféle győzelmet aratott. Mi is erről a mérkőzésről faggatjuk a 21 éves versenyzőt. Arról, hogy milyen esélyekkel rajtol az elkövetkező nagy versenyeken.

- A szabályok nekem fekszenek - s ezt eredményeim is igazolták. Jól készültem fel a világbajnokságra. Sikeresen vettem az akadályokat. Egyébként más szovjet versenyzőt, nem Szaladzet vártam indulásra, tehát nem réá készültem fel, illetve nem réá készítettek fel. Úgy itélem meg, hogy én a technikai birkózók köré tartozom, akiknek az új szabályok is kedveznek. Nem okozott problémát a lenti, szőnyeg-

munka sem, hiszen Szaladze kivételével mindenkit sikerült felforgatnom, megpörgetnem.

- Tervek, elképzelések?

- Az új évben javítani akarok. Ehhez megvan a kellő önbizalmam is, nem beszélve arról, hogy Los Angelesig sok idő van, s addig nagyon készülök. Emellett a Kereskedelmi és Vendéglátóipari Főiskola III. éves hallgatója vagyok. A világbajnoki ezüstérem nem csalódás számomra. Csak feltételezni tudjuk, hogy mi lett volna az eredmény, amennyiben végigbirkóztam a mérkőzést. Edesapám is nagyra értékeli az ezüstérmeket, különösen azért, mert fiatalon élen el, ráadásul egy hosszabb kudarcsorozat után, melyben az olimpia és az Európa-bajnokság is szerepel. Jelenleg minden „együtt” van nálam, dolgozom - bízom az eredményes szereplésemben.

Következik: No és Debrecen?

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

A MAGYAR SZOCIÁLISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Fogadónapok a tanácsnál

A Minisztertanács 1037/1981. (XII. 17.) sz. határozata alapján — 1982. február 1-vel kezdődően — a tanácsi szakigazgatási szervek, s így közöttük a Debrecen városi Tanács VB szakigazgatási szervei, valamint a VB Hivatala is áttértek az ötnapos munkahétre.

Ez szükségessé tette a tanácsi tisztviselők és a szakigazgatási szervek fogadónapjainak felülvizsgálatát, s újraszabályozását.

Az új szabályozás szerint a Debrecen városi Tanács VB minden szakigazgatási szerveinél és a VB Hivatala belső szervezeti egységeinél az alábbi napokon tartanak általános fogadónapot: minden kedden: 13.30—16.30 óráig, minden szerdán: 8-tól 16.30 óráig, minden pénteken 8-tól 12.30 óráig.

Ezen túlmenően a VB Hivatalánál: az anyakönyvvezetők hétfőn, kedden, csütörtökön: 8-tól 12.30 óráig; az ügyfélszolgálati iroda dolgozói minden nap teljes munkaidőben: 8-tól 16.30 óráig, illetve pénteken: 8-tól 15.30 óráig; a népeségnyelvántartási csoport dolgozói minden nap teljes munkaidőben: 8-tól 16.30 óráig, illetve pénteken: 8-tól 15.30 óráig fogadnak.

A Debrecen városi Tanács, valamint a VB Hivatal tisztviselői pedig egymást váltva, minden hét pénteken: 8-tól 12 óráig tartanak fogadónapot.

A rendőrség felhívása

A rendőrség kéri a külföldre utazni szándékozó magyar állampolgárokat, hogy a nyári zsúfoltság elkerülése végett — a lehetőségeken belül — a szezonidőszak kezdete előtt rendezzék útlevélügyeiket.

Ismeretes, hogy öt szocialista országba 1981. július 1. óta 5 évre szóló kiutazási engedélyt kapnak állampolgáraink. Ezért a forgalomban levő útiokmányok nagy része — amelyek újabb 5 évre már nem érvényesíthetők — kicserélésre kerülnek.

Az ügyintézés gyors lebonyolítása érdekében az utazni szándékozó állampolgárok útiokmányaik elkészítése céljából az alábbi iratokkal menjenek az állandó lakóhely szerinti városi, illetve járási rendőrkapitányság igazgatási részére: 1. Ha a birtokukban levő útiokmányok érvényessége az 5. oldalon még nem lett meghosszabbítva (és az útlevélben 8—10 füres lap meg van), és az 5 évre szóló engedélyt akarják abban engedélyezni:

- útlevélkérvő lap,
- személyi igazolvány,
- meglévő piros útlevél.

2. Azok, akiknek az útlevéle már 5 évre nem hosszabbítható és az 5 évre szóló kiutazási engedélyt akarják engedélyezni:

- útlevélkérvő lap,
- 1 db 4x4 cm-es fénykép,
- 250 Ft-os illetékbélyeg,
- megcímzett válaszboríték 8 Ft-os postai bélyeggel,
- személyi igazolvány,
- meglévő piros útlevél.

3. Azokra az állampolgárokra, akik szocialista útlevéllel még nem rendelkeznek, a 2. pontban felsoroltak az irányadók.

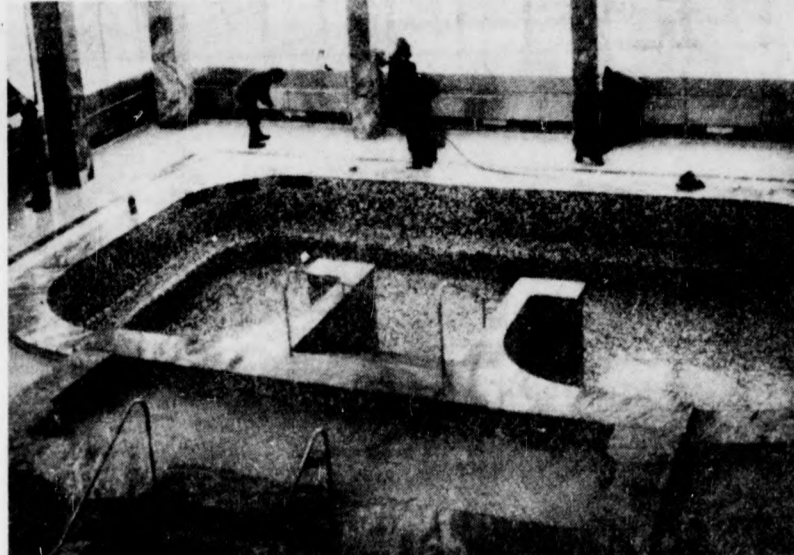
4. A sorköteles fiatalok a honvédség által kiadott engedélynek megfelelően kaphatnak egyszerű vagy többszöri, vagyis 5 évre szóló kiutazási engedélyt. Az egyszerű utazásra alkalmas kiutazási engedély esetében 50 Ft-os illetékbélyeg kell lerőni.

5. A 18. életévüket még be nem töltött és gyakornokként nem vált fiataloktól az ügyintézők — a törvény előírásainak megfelelően — az első útlevél kiadásakor kéri mindkét szülőnek az utazáshoz való hozzájárulását, amelyet a kéréslap hátsó oldalára kell ráírni.

A Szovjetunióba és Jugoszláviába utazók 50 Ft-os illeték leválása után, továbbra is egyszerű alkalomra érvényes magán- vagy társasutazásra alkalmas kiutazási engedélyeket kaphatnak.

Az útiokmányok elkészítése 14 napon belül történik. Soron kívüli útlevél-ügyintézés csak indokolt esetben (szolgálati érdek, haláleset, súlyos betegség stb.) lehet kéri.

ZACSKÓBÁBOK KESZÍTÉSEET sajtóíthatják el az ügyes kezű kisdíjakok február 1-én 14 órától a Kőlcsey Művelődési Központ gyermekosztályában.

FÜRDŐMEDENCE ÉPÜL A BARÁTSÁG ÜDÜLŐBEN

A hajdúszoboszlói Barátság üdülőben — amelyet évekként elzöldült a Hajdú megyei Állami Építőipari Vállalat épített — igény merült fel az üdülőhöz kapcsolódó fürdőmedencére, melynek megépítésére a Hajdú megyei AÉV kapott megbízást. A fürdőcsarnokot a napokban az építők át is adták. (Fotó: Kőszeghy)

A téma a központi irányítás

Politikai rendszerünk fejlődéséről tartott előadást dr. Varga József, a Minisztertanács Titkárságának vezetője a közelmúltban az államigazgatásban dolgozóknak a megyei tanács és a Magyar Jogászszövetség Hajdú-Bihar megyei Szervezete szervezésében.

Az előadó a központi irányítás témáját egyrészt az állam, másrészt a jog nézőpontjából közelítette meg.

Beszélt előadásában a jogról, mint az irányítás eszközéről, a jogi túlszabályozásról, kialakulásának okairól. Részletesen vizsgálta a központi irányítás szerveinek működését, munkájuk jellemzőit. Bemutatta a kormányzati irányításban napjainkig bekövetkezett átalakulást és ennek hatását, majd változta a központi irányítás módszereinek várható változásait.

ARANYLAKODALOM.

Szombaton, január 30-án ünnepelte idős Makai István és felesége házasságkötésük 50. évfordulóját. Sárádon, az Akácfa utca 3. számú lakásukon. Az idős házaspárt gyermekei, unokái, valamint a község vezetői köszöntötték.

ÁSVÁNYGYŰJTŐKNEK

tart nyilvános előadást február 1-én 18 órától Böttkös Sándor a Kőlcsey Művelődési Központ Irinyi termében. Előadásának címe: A Budai-hegység ásványai.

HORGÁSZTANFOLYAM.

Február 1-én 17 órakor kerül sor az MTESS Kossuth utcai székházában a horgásztanfolyam következő előadására. Az érdeklődők a helyszínen horgász szakönyveket is vásárolhatnak.

KODÁLY ZOLTÁN SZÜLETÉSÉNEK 100. ÉVFORDULÓJA TISZTELETRE

rendezett ünnepi hangversenyszorozatot nyitányként Kodály Zoltánné Péczyek Sarolta dalstéjére kerül sor február 1-én 19 órakor a hajdúszoboszlói művelődési központban. A műsorban Kodály- és Schubert-dalok szerepelnek.

HŰTŐTŰNK.

Az egy dekagrammosztól a kétkilósig minden méretben készülnek ezután a hűtőtűnkök a Balassagyarmati Fémpari Vállalatnál. A különös nevű alumínium alkatrészek nélkülözhetetlen kelléke mind az elektronikai, mind a rádió-, televízió- és villamosági iparnak. A hűtőtűnk a berendezések túlhevülését akadályozza meg.

HÍREK

1982. január 31., vasárnap

Marcella napja
A Nap kél 7.12 — nyugszik 16.43 órakor

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS:

Időnként megerősödő nyugati szél. Vasárnap északnyugati felől felszakadozó felhőzet, felhőátvonulás, szórva-nyos hózáporral. Országsszerte megerősödő, a Dunántúlon időnként viharos északi szél. A legmagasabb nappali hőmérséklet vasárnap kevéssel nulla fok fölött.

IFJÚ NYELVBARÁTOK.

Az ifjú nyelvbarátok körének hétfőn, február 1-én délután 3 órakor a TIT Csokonai-klubjában (Vörös Hadsereg útja 45—47.) dr. Gorilovicz Tióváros tanszékvezető egyetemi docens lesz a vendége. Előadásának címe: Szövegelemzés (Balzac: Goriot apó).

AZ IMÁDOK FERJHEZ

MENNI HAJDUBŐSZÖRMENYBEN. Február 3-án 19 órakor a hajduböszörményi művelődési központban az Imádok férjhez menni című háromfelvonásos zenés játékot mutatja be a Csokonai Színház.

MŰSORAJÁNLAT.

Nótaszó címmel a televízió vasárnap az 1-es programon 14 óra 10 perckor ad műsort Bárány Pál László és Tréfas György, a Csokonai Színház operanékesekének közreműködésével.

TEJFOGYASZTÁS.

Házunkban a tejfogyasztás már meghaladja az európai átlagot. Idén tovább javul az ellátás, a tavalyinál 3—3,5 százalékkal több áru jut el az üzletekbe, s tovább bővül a választék is.

MUNKÁSHANGVER-

SENY. Február 1-én 19 órai kezdettel vasutas-épitőmunkás munkáshangversenyt rendeznek a Kőlcsey Művelődési Központ színháztermében Kálmán Imre születésének 100. évfordulója alkalmából.

BRIGÁDMOZGALOM

A HUSIPARNÁL. Az Állatforgalmi és Húsipari Vállalat szocialista brigádjai az elmúlt évben is kiváló munkát végeztek. Az értékelés szerint egy brigád a vállalat kiváló brigádját, 7 arany-, 25 ezüst-, 11 bronzkoszorús címet érdemelt ki.

ÉVFORDULÓNAPTÁR

Száznegyvenöt évvel ezelőtt, 1837. január 31-én született Győrben, és 65 éves korában, 1902-ben hunyt el Tolnai Lajos költő, író, szerkesztő, a XIX. század végén kibontakozó magyar kritikai realista prózairodalom jelentős alakja.

A pesti református papnevélő intézetben tanult, majd néhány évig a református gimnázium tanára volt. 1860-ban jelent meg első írása, Arany János hatását tükröző versel. 1868-tól 1894-ig Marosvásárhelyen volt lelkész; ebben az időszokban írta legértékesebb műveit. Elműve — gyakran környörtelem, szatirikus ábrázolásmódjával — az irodalom realista ágához kapcsolódik. Műveinek társadalombírálati miatt egyre több támadás érte, s 1894-ben kénytelen volt lemondani lelkészi állásáról. Még ugyanebben az évben Budapestre költözött, s néhány éven át csak irodalmi tevékenységet folytatott. Regényekben hitelesen, éles kritikával ábrázolta a kiegyszékes Magyarországot közéleti és társadalmi viszonyait. Műve közül a felszabadulás után is többet kiadtak. A polgármester úr, Az új főispán, Eladó birtok, Sötét világ).

AZ ÜGYELETES HÍRSZERKESZTŐ

Boda László

Telefon: 12-144

DIVATBEMUTATÓ.

A Debreceni Ruhagyár az 1982. második felében belkereskedelmi ajánlati modellek bemutatóján 42 modellel szerepelt. Többek között szabadidő-ruhák, bőrtérmekek, sportos öltözékek, szövet-kosztümök, elegáns délutáni ruhák vettek részt a vállalat termékei közül.

ÉNEKKARI TAGFELVÉ-

TELT HIRDET az Egyetemi énekkar tanárok, oktatók, hallgatók, alkalmazottak és külső tagok részére. Jelentkezni lehet a Kossuth Lajos Tudományegyetem KISZ-bizottságán, közművelődési bizottságán, illetve február 2-án este fél 7-től 9-ig a XII-es terebben, a próbán.

CSAPÁGY. A Magyar

Gördülőcsapágy Művek idei vállalati terve szerint 27,8 millió csapágyat kell előállítani, amely az előző évhez képest 3 százalékos termelésnövekedést jelent. A debreceni gyárban 23,5 millió csapágy előállítása a feladat, míg a diósi gyárban 4,2 millió gördülőcsapágyat kell készíteni.

Nagybögös-találkozó Debrecenben

Pénteken és szombaton Debrecenben a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Tanárképző Intézetében rendezték meg a III. nagybögös-találkozót. A kétnapos programnak magyar művészek mellett NDK-beli, csehszlovák és jugoszláv vendégek is voltak.

Először a hangszerjáték zenei és technikai feladatairól tartottak konzultációt. Szombaton Tibai Zoltán egyetemi tanár a nagybögös-találkozó szerepe a zeneéletben című megnyitói előadásával folytatódott a program. Ezt újabb előadás, majd konzultáció követte s utána hangversenyt adtak a találkozó magyar és külföldi résztvevői.

KÖZLEMÉNYEK

Értesítjük kedves vendégeinket, hogy virág- és gombapavilonunkat a Nagyerdő Gyógyfürdő Klinikák felől bejárattól 1982. február 1-ével megnyitjuk. Naponta 9—18 óráig várjuk kedves vásárlóinkat. Debreceni Vízügy és Gyógyfürdő Vállalat. (x)

Értesítjük T. ügyfeleinket, hogy 1982. február 1-től ismét a Simonffy u. 2/B szám alatt tartunk nyitva. MAHIR Hajdú-Bihar megyei központja. (x)

A Magyar Autóklub debreceni szervezete személygépkocsivezetői tanfolyamot indít: Jelenkezési határidő: 1982. február 10. Debrecen, Szabadság útja 96. sz. alatt. A gépkocsivezető-tanfolyam díjának kiegyenlítésére több részletben részletfizetési kedvezményt biztosítunk. (x)

MOZI • SZÍNHÁZ • TV

Filmmúzeum hétfőn 1/5, 1/7, 1/9 NOSFERATU (A vámpír) (NSZK, 16). Egyhetes jegylovát a Híradó moziban a Filmmúzeum műsorára délelőtt és délután is. A Filmmúzeum pentára 12 órakor nyit.

Premier előtt: REKVIEM (magyar). Rendezte: Fábri Zoltán. Híradó hétfő 1/12, 1/2, 1/4, 1/6.

A BIRODALOM VISSZAVÁG (amerikai). Apolló ma 1/10, 1/12, 1/2, hétfő 1/10, 1/2, Meteor ma 3, 1/6, 1/8, hétfő 1/6, 1/8, Ujkerti Delta hétfő 1/6, Vig ma, hétfő 1/4, 6, 1/9.

VARIÁCIÓ EGY SZERELEMRE (szovjet). Apolló ma 4, Híradó ma 1/10, 1/8, Ujkerti Delta ma 1/4, 6, Vig ma 1/2.

A TERASZ I-II. (olasz) Művész ma, hétfő 1/5, 1/8.

CSENDESTÁRS (kanadai, 16). Híradó hétfő 1/10, 1/8.

CSIZMÁS KANDÚR A VILÁG KÖRÜL (japán rajzfilm). Meteor mese ma 3, 1/6.

Belmondóval a főszerepben: EGY VÁLÁS MEGLEPETÉSEI (francia). Vig mese ma 1/2, 1/4, 6, hétfő 1/4, 6.

HUSZADIK SZÁZAD I-II. (olasz, 18). Kliniká hétfő 5.

JÖJJÜN EL EGY KÁVÉRA HOZZÁNK! (olasz, 16). Horváth A. hétfő 1/2.

KINAI NEGYED (amerikai). Kliniká ma 5.

KOMA (amerikai, 16). Vig ma 1/10, 1/12, Apolló ma 6, 8.

KÖZÖS BŰN (magyar). Híradó ma 1/12, 1/2, 1/4, 1/6.

PIEDONE HONGKONGBAN (olasz). Meteor mese hétfő 3, 1/6.

A TENKES KAPITÁNYA I-II. (magyar). Horváth A. ma 1/2.

SZELID MOTOROSOK (amerikai, 16). Vig hétfő 1/12.

VOLT EGYSZER EGY VADNYUGAT I-II. (amerikai-olasz). Apolló hétfő 4, 7.

Zártkörű előadások: Apolló hétfő 1/12, Meteor hétfő 3, Vig hétfő 1/10, 1/2.

Az Ujkerti Delta matiné-műsora ma elmarad!

Az Ujkerti Delta előadáskezése február 1-től változik: hétköznap: 1/6, vasárnap: 1/4, 1/6.

Mozidiszko a Klapeda étteremben ma 18-tól 22 óráig!

SZÍNHÁZ

Műv. Központ:

Ma 19 órakor: A genovai Fiesco összeesküvése — Maróthy-b.

Hungária:

Ma 19 órakor: Imádok férjhez menni! — Csokonai-b.

Csokonai Színház műsora

1982. február 2-től 8-ig

Műv. Központ:

Febr. 2., kedd, 19 óra: Kivillagos kivirradtig — Csontos-b.

Febr. 3., szerda: Nincs előadás.

BUDAPEST, 1.

8.32 Műsorismertetés. 8.35 Idősebbek is elkezdhetik... 8.40—9.40 Mindenki iskolája. 9.40 Ovodások filmműsora. 10.00 A Főlig títka. NSZK filmsorozat. 10.25 Így csinálná Sherlock Holmes... 11.10 Hírek. 11.15. A kistű és a csacsi. Türkmen kistűfilm. 11.45 Alpeisi sí világbajnokság. Férfi lesiklás. 14.07 Műsorismertetés. 14.10 Nótaszó. 14.30 Reklám. 14.35 Humphrey Bogart-sorozat. Casablanca. Amerikai film. 16.15 Telesport. 17.25 Reklám. 17.30 Telesport. 17.35 Reklám. 17.40 Telesport. 17.45 Reklám. 17.50 Telesport. 17.55 Reklám. 18.00 Telesport. 18.05 Reklám. 18.10 Telesport. 18.15 Reklám. 18.20 Telesport. 18.25 Reklám. 18.30 Telesport. 18.35 Reklám. 18.40 Telesport. 18.45 Reklám. 18.50 Telesport. 18.55 Reklám. 19.00 Telesport. 19.05 Reklám. 19.10 Telesport. 19.15 Reklám. 19.20 Telesport. 19.25 Reklám. 19.30 Telesport. 19.35 Reklám. 19.40 Telesport. 19.45 Reklám. 19.50 Telesport. 19.55 Reklám. 20.00 Telesport. 20.05 Reklám. 20.10 Telesport. 20.15 Reklám. 20.20 Telesport. 20.25 Reklám. 20.30 Telesport. 20.35 Reklám. 20.40 Telesport. 20.45 Reklám. 20.50 Telesport. 20.55 Reklám. 21.00 Telesport. 21.05 Reklám. 21.10 Telesport. 21.15 Reklám. 21.20 Telesport. 21.25 Reklám. 21.30 Telesport. 21.35 Reklám. 21.40 Telesport. 21.45 Reklám. 21.50 Telesport. 21.55 Reklám. 22.00 Telesport. 22.05 Reklám. 22.10 Telesport. 22.15 Reklám. 22.20 Telesport. 22.25 Reklám. 22.30 Telesport. 22.35 Reklám. 22.40 Telesport. 22.45 Reklám. 22.50 Telesport. 22.55 Reklám. 23.00 Telesport. 23.05 Reklám. 23.10 Telesport. 23.15 Reklám. 23.20 Telesport. 23.25 Reklám. 23.30 Telesport. 23.35 Reklám. 23.40 Telesport. 23.45 Reklám. 23.50 Telesport. 23.55 Reklám. 24.00 Telesport. 24.05 Reklám. 24.10 Telesport. 24.15 Reklám. 24.20 Telesport. 24.25 Reklám. 24.30 Telesport. 24.35 Reklám. 24.40 Telesport. 24.45 Reklám. 24.50 Telesport. 24.55 Reklám. 25.00 Telesport. 25.05 Reklám. 25.10 Telesport. 25.15 Reklám. 25.20 Telesport. 25.25 Reklám. 25.30 Telesport. 25.35 Reklám. 25.40 Telesport. 25.45 Reklám. 25.50 Telesport. 25.55 Reklám. 26.00 Telesport. 26.05 Reklám. 26.10 Telesport. 26.15 Reklám. 26.20 Telesport. 26.25 Reklám. 26.30 Telesport. 26.35 Reklám. 26.40 Telesport. 26.45 Reklám. 26.50 Telesport. 26.55 Reklám. 27.00 Telesport. 27.05 Reklám. 27.10 Telesport. 27.15 Reklám. 27.20 Telesport. 27.25 Reklám. 27.30 Telesport. 27.35 Reklám. 27.40 Telesport. 27.45 Reklám. 27.50 Telesport. 27.55 Reklám. 28.00 Telesport. 28.05 Reklám. 28.10 Telesport. 28.15 Reklám. 28.20 Telesport. 28.25 Reklám. 28.30 Telesport. 28.35 Reklám. 28.40 Telesport. 28.45 Reklám. 28.50 Telesport. 28.55 Reklám. 29.00 Telesport. 29.05 Reklám. 29.10 Telesport. 29.15 Reklám. 29.20 Telesport. 29.25 Reklám. 29.30 Telesport. 29.35 Reklám. 29.40 Telesport. 29.45 Reklám. 29.50 Telesport. 29.55 Reklám. 30.00 Telesport. 30.05 Reklám. 30.10 Telesport. 30.15 Reklám. 30.20 Telesport. 30.25 Reklám. 30.30 Telesport. 30.35 Reklám. 30.40 Telesport. 30.45 Reklám. 30.50 Telesport. 30.55 Reklám. 31.00 Telesport. 31.05 Reklám. 31.10 Telesport. 31.15 Reklám. 31.20 Telesport. 31.25 Reklám. 31.30 Telesport. 31.35 Reklám. 31.40 Telesport. 31.45 Reklám. 31.50 Telesport. 31.55 Reklám. 32.00 Telesport. 32.05 Reklám. 32.10 Telesport. 32.15 Reklám. 32.20 Telesport. 32.25 Reklám. 32.30 Telesport. 32.35 Reklám. 32.40 Telesport. 32.45 Reklám. 32.50 Telesport. 32.55 Reklám. 33.00 Telesport. 33.05 Reklám. 33.10 Telesport. 33.15 Reklám. 33.20 Telesport. 33.25 Reklám. 33.30 Telesport. 33.35 Reklám. 33.40 Telesport. 33.45 Reklám. 33.50 Telesport. 33.55 Reklám. 34.00 Telesport. 34.05 Reklám. 34.10 Telesport. 34.15 Reklám. 34.20 Telesport. 34.25 Reklám. 34.30 Telesport. 34.35 Reklám. 34.40 Telesport. 34.45 Reklám. 34.50 Telesport. 34.55 Reklám. 35.00 Telesport. 35.05 Reklám. 35.10 Telesport. 35.15 Reklám. 35.20 Telesport. 35.25 Reklám. 35.30 Telesport. 35.35 Reklám. 35.40 Telesport. 35.45 Reklám. 35.50 Telesport. 35.55 Reklám. 36.00 Telesport. 36.05 Reklám. 36.10 Telesport. 36.15 Reklám. 36.20 Telesport. 36.25 Reklám. 36.30 Telesport. 36.35 Reklám. 36.40 Telesport. 36.45 Reklám. 36.50 Telesport. 36.55 Reklám. 37.00 Telesport. 37.05 Reklám. 37.10 Telesport. 37.15 Reklám. 37.20 Telesport. 37.25 Reklám. 37.30 Telesport. 37.35 Reklám. 37.40 Telesport. 37.45 Reklám. 37.50 Telesport. 37.55 Reklám. 38.00 Telesport. 38.05 Reklám. 38.10 Telesport. 38.15 Reklám. 38.20 Telesport. 38.25 Reklám. 38.30 Telesport. 38.35 Reklám. 38.40 Telesport. 38.45 Reklám. 38.50 Telesport. 38.55 Reklám. 39.00 Telesport. 39.05 Reklám. 39.10 Telesport. 39.15 Reklám. 39.20 Telesport. 39.25 Reklám. 39.30 Telesport. 39.35 Reklám. 39.40 Telesport. 39.45 Reklám. 39.50 Telesport. 39.55 Reklám. 40.00 Telesport. 40.05 Reklám. 40.10 Telesport. 40.15 Reklám. 40.20 Telesport. 40.25 Reklám. 40.30 Telesport. 40.35 Reklám. 40.40 Telesport. 40.45 Reklám. 40.50 Telesport. 40.55 Reklám. 41.00 Telesport. 41.05 Reklám. 41.10 Telesport. 41.15 Reklám. 41.20 Telesport. 41.25 Reklám. 41.30 Telesport. 41.35 Reklám. 41.40 Telesport. 41.45 Reklám. 41.50 Telesport. 41.55 Reklám. 42.00 Telesport. 42.05 Reklám. 42.10 Telesport